

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR :

ION S. CODREANU

Avocat

DIRECTOR :

DEM. I. DOBRESCU

Președintele Uniunii Avocaților

COMITETUL DE REDACȚIE :

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel Bucușești; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat; **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE :

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare

S U M A R

— Nu poate, oare, exista în România Rege minor?, de a-
vocațul Const. Teodorescu.

— De când curge termenul de apel, dela comunicare sau
dela pronunțare? de Petre Popescu.

— Instrucțiuni la aplicarea decretului de grațieri no. 1960
din Iunie 1931 (Circulara Ministerului de Justiție no. 54205
din 20 Iunie 1931).

— Un omagiu meritat: Adresa trimisă de d-l Ministru al
Justiției C. Hamangiu către d-l St. Mladoveanu, fost pre-
ședinte la Inalta Curte de Casație.

— Adunarea generală a Societății Române de legislație
comparată împreună cu discursurile ținute.

JURISPRUDENȚE:

— Curtea de Casație s. I: *A. H. Cohen cu D. R. Ioanișescu*
(Drepturile creditorului față de fidejutor. Art. 1665 c. civ.).

— Idem: *Gh. T. Baboi cu Elena T. Baboi tutoare* (Instreina-
rea loturilor de împrietărire. Forma cerută. Art. 3 le-
gea 15 Martie 1925. Art. 20 legea agrară).

— Idem: *Ion D. Iriza cu Maria Lt. Millea* (Pământ rural.
Inalienabilitate. Legea din Martie 1925 și cea din August
1929. Retroactivitatea celei din urmă).

— Casație s. III: *Ministerul de Interne cu „The interna-
tional Pulp”* (Cetățenie română. Certificate de cetățenie eli-
berate de Comisiunea de încetățenire. Anularea lor prin acte
ale puterii executive. Acte administrative de autoritate, nu
de guvernământ. Pot fi cenzurate pe calea contenciosului ad-
ministrativ).

— Idem: *Albertina Cusdas cu Primăria Capitalei* (Func-
ționar comunal. Abateri grave dela datorie. Destituire. For-
malitățile cerute sub legea p. org. com. urbane).

— Curtea de apel Buc. s. III: *Alfred Blumenfeld cu firma
Mărculescu și Minculescu* (Ce se înțelege prin primul ter-
men pentru plata taxelor de timbru la o acțiune? Art. 57
legea accelerării și art. 42 legea timbrului).

— Idem: *Henri Goldemberg cu Banca de Credit forestier*
(Acțiune cambială. Inscrîșul nu este în întregime scris de
debitor. Lipsa mențiunii „bun și aprobat”. Respingere. Art.
275 c. com.).

— Trib. Dorohoi: *Agache I. Petreanu cu Altăr Rozen*
(Drepturile vânzătorului și ale cumpărătorului în materie de
vânzare cu pact de răsкупărare. Cine poate exercită pactul
de răsкупărare și pe ce cale?).

— Trib. Dorohoi: *Iacob Engler*. (Ordonanță presiden-
țială, Art. 66 bis pr. civ. Execuție provizorie. Când și pe ce
cale se acordă?).

NU POATE, OARE, EXISTA IN ROMÂNIA REGE MINOR?

D-l Paul Negulescu, profesor universitar și direc-
torul Institutului de Științe Administrative, prin arti-
colul publicat în „Curierul Judiciar”, număr jubilar,
1931, pag. 24—26, cercetând „dispozițiunile constituțio-
nale privitoare la exercitarea puterilor regale în tim-
pul minorității succesorului la Tron”, ajunge la urmă-
toarea dublă concluzie:

a) A. S. R. Principele Mihai n'a putut fi Rege;

b) In mod greșit, Regența a exercitat puterile re-
gale în numele Regelui Mihai.

Ca să ajungă la această concluzie, d-sa extrage din
textele Constituției române privitoare la Regalitate
principiile de mai jos:

1. Dela data morții Regelui și până la depunerea ju-
rământului de către succesorul său la Tron, nu există
Rege;

2. Până la depunerea acestui jurământ, sau a jură-
mântului de către Regență, în cazul când succesorul la
Tron este minor, sau de către Locotenență, în cazul
când Tronul este vacant, puterile regale se exercită de
către Consiliul de miniștri, în numele poporului ro-
mân;

3. Numai când Regele se găsește în imposibilitate
de a domni, Consiliul de miniștri exercită puterile re-
gale în numele Regelui;

4. Regența, pentru cazul când moștenitorul Tronu-
lui este minor, și Locotenența, pentru cazul când Tronul
este vacant, exercită aceste puteri proprio nomine.

Observ din capul locului că principiul No. 3 se ab-
soarbe în principiile No. 2 și 4, în cazul când impo-
sibilitatea de a domni s'ar ivi și constata înainte de
depunerea jurământului.

Precum se poate lesne vedea, d-l profesor Negulescu
dă jurământului o însemnătate așa de mare în cât face

din el întreaga cheie de boltă a sistemului d-sale sintetizat în principiile de mai sus.

* * *

Mi se pare că distinsul autor nu redă fidel spiritul Constituției române și iată temeiurile.

Mai întâiu, această deosebită părere îmi este sugerată chiar de doctrinarii Dreptului public al Belgiei, țară de origine a Constituției noastre, J. J. Thonissen, profesor universitar, membru al Academiei regale din Belgia, corespondent al Institutului Franței, în lucrarea sa, „La Constitution belge annotée”, pomenește în mai multe locuri despre „*le roi mineur*”, „*ta minorité du roi*”. De pildă, la No. 367, ab initio, se găsește următorul pasaj: „la régence est conférée par les Chambres existant au jour où la couronne échoit à un *roi mineur*”. La No. 358 in fine, se găsește următorul alt pasaj: „Le Congrès national a eu raison d'imposer aux Chambres l'obligation de pourvoir à la tutelle en cas de *minorité du roi*”.

Date fiind aceste indicațiuni, se impune a cerceta, în primul rând, dacă ele sunt sau nu conforme Constituției belgiene, iar în al doilea rând, dacă, sub acest raport, Constituția română diferă sau nu de cea belgiană.

Constituția belgiană organizează puterile Statului, ca principii, în art. 25—30, iar puterea executivă, ca dezvoltare a acestor principii, în art. 60—91, primele 24 articole privind pe Rege, ultimele 6 pe miniștri.

Aliniatul 1 art. 25 statornicește în națiune originea puterilor, iar aliniatul 2 acelaș articol arată în ce mod sunt ele exercitate.

Art. 26 și 30 arată de către cine sunt exercitate puterea legislativă și puterea judecătorească.

Art. 29 arată cui aparține în abstracto, puterea executivă, iar art. 60—61, cui aparține ea, în concreto.

Art. 29 vorbește de Regalitate, iar art. 60—61, de *Dinastie*.

Aceste două articole orânduiesc ocuparea Tronului între două vacanțe: între două interregniuri: între data când se sue pe Tron întemeietorul Dinastiei și data când Tronul devine vacant.

Prerogativele regale, emanate dela națiune, ajung, prin delegație, la întemeietorul Dinastiei și nu se mai întorc înapoi la națiune decât atunci când Dinastia se stinge: când Tronul devine vacant.

Transmisiunea acestor prerogative dela întemeietorul Dinastiei la ceilalți membri succesibili se face de drept, în puterea Constituției, în mod absolut neînterupt: fără nici o soluție de continuitate.

A susține contrarul înseamnă a considera Tronul vacant și în afară de unicul caz când îl consideră ca atare, în mod clar și vădit neîndoelnic, aliniatul 2 art. 61 din Constituție, adică: „à défaut de descendance masculine” și „s'il n'y a pas eu de nomination”.

Atâta timp cât Tronul nu este vacant, el este ocupat în sensul vechiului adagiu: Le Roi est mort, vive le Roi.

Ce înțeles are atunci aliniatul 3 art. 79, al cărui cuprins este:

„A dater de la mort du roi et jusqu'à la prestation du serment de son successeur au trône ou du régent (1), les pouvoirs constitutionnels du roi sont

„exercés, au nom du peuple belge, par les ministres réunis en conseil, et sous leur responsabilité”.

Desigur, n'are înțelesul că nu există Rege, căci textul zice precis: „les pouvoirs constitutionnels du roi”, iar nu „prerogativele constituționale regale”.

Înțelesul acestui text este următorul:

Potrivit art. 65, „le roi nomme et révoque ses ministres”.

Ministrii sunt primii agenți ai Regelui. De la Rege își trag ei direct misiunea lor. Sunt instrumentele Sale responsabile. Între miniștri și Rege are loc un raport intuitu personae.

Fără textul art. 79, la moartea Regelui, care i-a numit, ei ar înceta ipso facto de a mai fi miniștri.

Pentru a înlătura un așa rezultat, legiuitorul constituțiant belgian, făcând în acest caz excepțional o aplicare excepțională a principiului din aliniatul 1 art. 25, declară acordată de către poporul belgian încrederea în miniștrii numiți de Regele defunct, până când Regele urmaș ajunge în măsură să și exercite față de ei dreptul constituțional exclusiv din art. 65: de a le acorda sau nu, El, încrederea Sa personală (raportul intuitu personae între ei și noul Rege).

Este vorba numai de un concurs, într'o împrejurare excepțională, iar nu de o eliminare, de o *ramplasa-sare* (2), nu de excludere. Nu că Rege nu există, dar că Regele nu este în măsură să lucreze: o împedecare de fapt temporară cu totul străină de ideia existenței Sale ca Rege.

Diferă, oare, sub acest raport, Constituția română de cea belgiană?

Constituția română organizează puterile Statului, ca principii, în art. 33—40, iar puterea executivă, ca dezvoltare a acestor principii, în art. 77—100, primele 15 articole privind pe Rege, ultimele 9 pe miniștrii.

Art. 33 statornicește în națiune originea puterilor, arătând și modul, în care sunt ele exercitate: „prin delegațiune” și „după principiile și regulile” constituționale.

Art. 34 și 40 arată de către cine se exercită puterea legislativă și puterea judecătorească: prima, de către Rege și Reprezentanța națională; a doua, de către organele ei: „toate autoritățile cari judecă”.

Art. 39 arată cui îi este încredințată, în abstracto, puterea executivă, iar art. 77—78, cui îi este încredințată în concreto.

Art. 39 vorbește de Regalitate, iar art. 77—78 de *Dinastie*.

Aceste două articole au orânduit ocuparea Tronului între ziua de 10 Mai 1866, data suirii pe Tron a Principelui Carol I, întemeietorul Dinastiei române, și data când Tronul poate deveni vacant: adică a orânduit ocuparea Tronului între două vacanțe: cea produsă prin abdicarea lui Cuza și cea, care s'ar fi putut produce, dacă nu s'ar fi realizat nici una din ipotezele prevăzute în art. 78 al. 1 și 2, ori s'ar putea produce în viitor, dacă nici una din aceleași ipoteze, cu privire la M. S. Regele Carol al II-lea, nu s'ar realiza.

Ca și după Constituția belgiană, după Constituția română, prerogativele regale, emanate de la națiune, au ajuns, prin delegație, la Carol I, dar nu se mai pot întoarce înapoi la națiune decât atunci când Dinastia întemeiată de El s'ar stinge, când adică Tronul ar deveni vacant.

1) În Constituția română, cuvintele subliniate lipsesc.

2) *I se fine locul*. Analogie cu ipoteza absentării din țară.

În Constituția noastră, se găsește și mai limpede exprimată ideea că transmisiunea prerogativelor regale dela întemeietor la ceilalți membri succesibili ai Dinastiei se face de drept, fără nici o soluție de *continuitate*.

Aliniatul 2 art. 78 din Constituția română cuprinde o expresie, care lipsește din Constituția belgiană: dacă toți membrii Dinastiei indicați a moșteni pe Rege la Tron „ar declara mai dinainte că nu primesc Tronul”.

Prin urmare, Tronul se moștenește imediat. Nu încapă vorba de *acceptare*, ci cel mult de *renunțare*. Se aplică în totul vechiul adagiu: Le Roi est mort, vive le Roi.

Avem și noi un text, care, la prima vedere, pare a știrbi înțelesul acestui adagiu. Este art. 81, corespunzător cu aliniatul 3 art. 79 Const. belg.

El drept că textele nu sunt în totul identice. Constituantul român a suprimat cuvintele: „ou du regent”.

În „Curierul Judiciar”, 1929, pag. 609—612, am lămurit cum se încadrează în sistemul nostru constituțional acest text astfel modificat.

S'a răspuns că trunchierea este o simplă inadvertență de tehnică legislativă.

Mențin punctul de vedere exprimat acolo. Inadvertența ar fi mai curând art. 81, așa cum îl avem noi, dacă justă lui interpretare ar fi în adevăr aceea că el consacră lipsa de continuitate în transmisiunii prerogativelor regale dela Regele înaintaș la Regele urmaș în intervalul dintre două vacanțe ale Tronului.

Care este atunci înțelesul adevărat al art. 81 Const. română?

Cu sau fără suprimarea ori adaosul amintit, ideea din art. 81 Const. rom. este aceeași cu ideea din aliniatul 3 art. 79 Const. belg.

Potrivit al. 1 art. 88 Const. rom. Regele „numește și revoacă pe miniștrii săi”.

Între Rege și miniștri se stabilește un raport intuitu personae. Regele cutare are sau n'are încredere în cutari miniștri.

Fără art. 81, miniștrii Regelui defunct ar înceta de a fi miniștri, când încă Regele urmaș se găsește împiedecat de a-și exercita dreptul constituțional din art. 88 al. 1.

Pentru a înlătura neajunsurile acestei împiedecări de fapt temporare, Constituantul român a instituit soluția din art. 81.

Fără a se gândi nici un moment să spună că, dela data morții Regelui și până la depunerea jurământului de către succesorul său la Tron, *nu există Rege*, Constituantul nostru, ca și cel belgian, declară pe miniștrii Regelui defunct împuterniciți de națiune să facă ceea ce este împiedecat de fapt să facă Regele urmaș: îi declară împuterniciți să exercite ei prerogativele constituționale ale Regelui.

Să se observe că în text stă scris clar: „puterile constituționale ale Regelui (nu regale) sunt exercitate de miniștri”.

Deci, *Rege există*, dar miniștrii, neputând fi numiți de El, lucrează, nu în numele Regelui, ci în numele poporului, a națiunii, pe care Constituția o face să intervină în acest caz excepțional de împiedecare a Regelui de a lucra.

De altfel, una din cele mai recente Constituții, cea a Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor, care nu este străină nici de Constituția belgiană și nici de cea

română, organizând Regalitatea, prevede clar, în art. 60: „Puterea regală este exercitată de către o Regentă:

1) când *Regele* este *minor*”.

Sfârșesc prin această relevare numai ca să arăt în ce sens *se clarifică* în Dreptul public pozitiv de ultimă formație organizarea Șefiei Statului monarhic constituțional.

Concluziune

1. A. S. R. Principele Mihai a putut fi Rege;
2. Fără călcare de Constituție, Regența a exercitat puterile regale în numele Regelui Mihai.

CONST. TEODORESCU

Avocat-Chișinău.

DE CÂND CURGE TERMENUL DE APEL? DE LA COMUNICARE? SAU DE LA PRONUNȚARE?

O chestiune care frământă de cât-va timp lumea noastră juridică este aceea de a se ști, de când începe termenul de apel în materie comercială: dela comunicare, în toate cazurile — fără nici-o distincțiune — sau dela datele și după distincțiunile prevăzute de art. 904 c. com., text reinviat — după unii — din neantul în care l'a aruncat legea accelerării din 1925?

Când zicem „termenul de apel în materie comercială” înțelegem de sigur că e vorba de materia comercială ordinară sau generală căci în materiile comerciale speciale (acțiuni cambiale, falimentare, diferende de bursă, etc.), se aplică fără îndoială dispozițiunile speciale — sau legile speciale — relative la aceste materii, după cum vom vedea.

Prin urmare avem a ne ocupa aci numai de chestiunea care, în adevăr, constituie obiectul discuțiilor din ultimul timp, adică chestiunea termenului de apel în materie comercială ordinară sau de drept comun.

În această privință art. 904 C. com. prevede următoarea alternativă: termenul de apel curge dela pronunțare (dacă deciziunea atacată a fost dată în contradictor cu părțile) sau dela comunicare (dacă a fost dată în lipsă).

Art. 41 din legea accelerării dela 1925 — în scopul unificării materiilor și a procedurilor de drept comun, — a tăiat prima parte alternativei din art. 904 C. com. și a dispus, ca termenul de apel în materie comercială, ca și în materie civilă, să înceapă întotdeauna dela comunicare, fie că hotărârea atacată s'a dat în contradictor fie în lipsa părților. Textul era simplu, precis, și aplicația lui n'a stârnit nici o discuție. Abrogarea art. 904 C. com. era fapt împlinit și necontestat.

Îndoiala nu se poate naște asupra întinderii aplicațiunii art. 41 din legea accelerării dela 1925. Toată lumea era de acord, că el constituie un text de unificare a procedurii de drept comun și că lasă ne atinse legile sau dispozițiunile procedurale speciale, atât în domeniul civil cât și în cel comercial, potrivit dispozițiuni formale a art. 53 din aceea lege.

Cu toate acestea, legiuitorul din 1929 în zelul său de a înlătura îndoeli și discuții imaginare, menținând principiul, a adăugat la textul art. 41 din vechea lege — cu titlu de excepție (!) — următoarele: „afară de

cazurile când prin legi sau dispoziții speciale se prevede că se va socoti dela pronunțarea hotărârii”.

Acest adaus, în loc să lămurească, cum intenționează legiuitorul, a produs confuzii de ne-dominiri. Care vor fi fiind — s'au întrebat unii — legile sau dispozițiunile speciale care prevăd pronunțarea, ca punct de plecare? Nu cum-va legiuitorul din 1929 a readus la viață articolul 904 C. com., care prevedea o asemenea dispoziție? A fost de ajuns interpretului iscoditor să-și pună această întrebare pentru ca — pe considerațiunile de celeritate (celeritatea e sufletul comerțului...) să dea un răspuns afirmativ. Și apoi, s'a zis codul comercial nu e el o lege specială față de codul și procedura civilă, care sunt de drept comun?

Se face aci o gravă eroare de argumentare și de logica juridică, care răstoarnă complect sensul art. 32 din legea accelerării dela 1929.

De altminteri, o dispozițiune analogă avem și în legea Curții de Casație, în ce privește termenul de recurs.

Art. 33 din această lege spune: „termenul de recurs, atât în materie civilă, cât și în materie comercială... curge dela comunicarea hotărârii ce se atacă”. Iar aliniatul II: „In cazurile prevăzute de legi speciale se vor urma acele termene”.

Inalta Curte, în interpretarea acestei ultime dispozițiuni, n'a ezitat un singur moment asupra determinării naturii și locului ce ocupă codul de comerț în legislație, ci l'a considerat întotdeauna, în ce privește dispozițiile lui generale ca lege ordinară sau de drept comun în materie comercială, cum e firesc, spre deosebire de legile speciale din aceiași materie.

Dacă nici dispozițiile procedurale generale din codul de comerț nu au fost vizate, de art. 41 din legea dela 1925, care a abrogat art. 904 c. com., și de art. 32 din actuala lege care a menținut abrogarea, prin cuvintele: „în materie... comercială, etc.” întrebuinte de aceste texte și de legea Curții de Casație, atunci rugăm pe susținătorii tezei contrarii, să ne indice legea sau dispozițiunile de drept comun la care legiuitorii din 1925 și 1929 s'au referit prin cuvintele de mai sus. Nu cum-va... legea Burselor de comerț, constituie legea de drept comun în materie comercială iar codul de comerț rămâne o simplă lege specială?!...

Adevărul este că în materie comercială, ca și în materie civilă, ca și în cea penală sunt distincțiuni de făcut sub acest raport. În fiecare, din aceste materii avem dispozițiuni și legi de aplicatie generală „de drept comun”, codurile propriu zise, dar avem și dispozițiuni singuraticice în aceste coduri, sau legi speciale, de aplicatie restrânsă, dispozițiuni și legi care derogă — înăuntrul materiei respective — dela „dreptul comun” al fiecărei materii, cum sunt dispozițiunile procedurale speciale relative la divorț, falimente, cambii, sau legea burselor de comerț etc., fără a măi aminti legile și dispozițiile speciale din domeniul penal care nu interesează.

Ei bine, la aceste legi și dispozițiuni speciale, derogatorii, — în materie civilă și comercială — s'a referit prin ultima parte a art. 32 legiuitorul din 1929 (...nu s'ar fi măi referit!), iar nu la codul comercial, acesta nefiind o lege specială sau derogatorie în materie comercială, ci însăși legea de bază a acestei materii.

PETRE POPESCU

Magistrat asistent la Curtea de Casație
Cu grad de Consilier de Curte de apel

Instrucțiuni la aplicarea Decretului de grațieri 1960/931

Circulara Ministerului de Justiție No. 14.205 din 20 Iunie 1931, adresată instanțelor judecătorești

Domnule,

În Monitorul Oficial No. 434 din 13 Iunie c., s'a publicat Inaltul Decret de grațiere No. 1.960 din 8 Iunie c., prin care s'a acordat cu ocaziunea aniversării urcării pe Tron a Majestății Sale Regelui grațiile, reducerile și comutările de pedepse celor condamnați de instanțele judecătorești penale civile și militare, ordinare și extraordinare.

Spre a se lămuri unele chestiuni în legătură cu aplicarea acestui decret dăm următoarele explicațiuni:

1) Beneficiază de dispozițiunile acestui decret chiar și cei condamnați numai de o instanță civilă sau militară până la data decretului indiferent dacă sentința era definitivă la acea dată.

Condamnații cari până la data decretului au făcut opoziție, apel, sau recurs beneficiază de decret dacă declară înaintea instanței competente că-și retrag opoziția apelului, sau recursul.

2) Reducerile de 1/3 și 1/4 cari se acordă prin decretul în chestiune conform art. 3 punctele b și c urmează să se calculeze la numărul anilor ce mai sunt de executat la data decretului de grațiere; iar pentru cei cărora prin decrete anterioare li s'a comutat pe timp mărginit pedeapsa muncii silnice pe viață, calculul se va face socotit de asemenea la timpul cât mai aveau de executat la data decretului.

3) Calculul se va face socotit dela data decretului, iar nu dela data publicării în Monitorul Oficial.

4) Art. 6 prevede grațierea în total a condamnaților la amendă.

Intrucât însă grațierea nu se aplică decât în materie penală, de dispozițiunile decretului beneficiază numai amenzile cu caracter penal, dar nu și amenzile fiscale.

În fine, nu mai rămâne îndoială că este vorba numai de iertarea amenzilor pronunțate dar neincasate încă până la data decretului.

Dacă deci, s'a admis de un parchet sau de Minister, unui condamnat la amendă, plata ei în rate lunare, acele dintre rate cari au fost plătite până la data decretului rămân bune plătite și se iartă numai ratele rămase neplătite.

În registrele de executări penale ce se țin de parchet și de instanțe, se va trece în dreptul celor iertați de amendă prin acest decret, în coloana observațiilor, această mențiune, iar în tablourile lunare ce se înaintează Ministerului, nu se va mai cuprinde numele acestora.

Ministru, C. HAMANGIU.

Director, Al. M. Iliescu

Un omagiu meritat

Cu ocaziunea trecerii la pensiune a distinsului președinte al secțiunei a III-a de la Inalta Curte de Casație și justiție, d-l Ștefan Mladoveanu, d-l Ministru de Justiție C. Hamangiu i-a trimis adresa omagială ce o publicăm mai jos. Unind și noi omagiile noastre, vechiului nostru colaborator la această

revistă, îi urăm încă mulți ani, iar pilda sa de muncă și cinste să fie urmată de tinerii noștri magistrați.

„Curierul Judiciar“

Domnule Președinte,

Inexorabila lege a limitei de vârstă v'a făcut să părăsiți locul de Președinte dela Inalta Curte de Casație, pe care l'ați ilustrat prin superioara dvs. cultură juridică, prin enorma muncă ce ați depus și prin integritatea intransigentă a înaltului dvs. caracter de magistrat.

Cu acest prilej și pentru a recompensa aceste frumoase calități morale și juridice ale dvs. Majestatea Sa Regele v'a făcut deosebita onoare de a vă acorda însemnata decorațiune de Mare Cruce cu cordon al ordinului „Coroana României“, pe care v'o remit alăturat.

Ați fost unul dintre magistrații cei mai străluciți ai Inaltei noastre Curți de Casație. Alături de un Corneliu Manolescu-Romniceanu, de un Victor Romnițeanu, de un G. Buzdugan, G. Stoicescu, Oscar Niculescu, I. Stambulescu și alții, dv. veți sta cu onoare în galeria marilor magistrați ai supremei noastre instanțe, și e regretabil, că nu ați atins și ultima treaptă, aceia de Prim-Președinte al Inaltei Curți, după cum era și legitim și drept.

Ca unul care v'am fost coleg o serie de ani la Inalta Curte de Casație, pe care cu mult regnet am părăsit-o, trebuie să recunosc că rar am văzut un Președinte care să se identifice așa de mult cu marele său rol de împărțitor al dreptății și care să pună atât râvnă, atâta răbdare în lucru și atâta devoțiune în îndeplinirea și conducerea serviciului său. Distins prin întinsele dvs. cunoștințe juridice și prin puterea dvs. excepțională de muncă, distins prin independența caracterului și imparțialitatea dvs. în soluționarea proceselor celor mai complicate și de o exactitate din cele mai mari în lucrările așa de complexe, de variate și de speciale ale secției III, toate aceste mari și frumoase calități intelectuale și morale, au făcut să fiți așa stimat, așa de apreciat și așa de iubit de colegii dvs. încât ați lăsat în sufletul lor cele mai frumoase și mai neuitate sentimente și amintiri de iubire și de sfântă colegialitate.

Ați servit aproape 43 de ani în templul justiției, 50 de ani, rând pe rând ați fost slujitorul cel mai devotat și mai fanatic al ideii de dreptate, și o asemenea vechime, pe cari puțini sunt în magistratura noastră care s'o aibă, constituie pentru dvs. punctul cel mai superior de onoare a marelui apostolat căruia i-ați închinat aproape întreaga dvs. viață. O lungă, laborioasă și strălucită carieră, care a întrunit în ea un dublu sentiment, un dublu ideal: Cultul Justiției și al adevărului juridic, unit cu devotamentul profund al datoriei profesionale împlinite.

Cu cele mai alese sentimente de amicitie și de caldă colegialitate.

Ministrul Justiției, G. HAMANGIU.

Adunarea Generală a Societății Române de Legislație Comparată

Duminică 21 Iunie a avut loc în salonul de jos al Ministerului de externe, adunarea generală a Societății române de legislație comparată, în prezența d-lor Dem. Ghica, ministru de externe; C. Hamangiu, ministru de justiție; Gabriel

Puau, ministrul Franței la București; Baronul Guillaume, ministrul Belgiei la București; Em. Miculescu și Em. Pantazi, directorii Societății; Iosef G. Cohen, secretar general; I. Petrovici, reprezentantul Baroului de Ilfov, precum și numeroși profesori universitari, magistrați și avocați, membri ai Societății.

Cel dintâi a luat cuvântul d-l Dem. Ghica, ministru de externe, care a citit următorul discurs:

Messieurs les Ministres,
Mesdames,
Messieurs,

Les Ministères changent et, avec eux, le titulaire du Département des Affaires Etrangères; c'est pourquoi la Présidence de l'Assemblée générale de la Société de législation comparée roumaine, qui échoit au Ministre des Affaires Etrangères, Président d'honneur, se trouve chargée de visage, au hasard des fluctuations ministérielles; ainsi il me revient aujourd'hui l'honneur d'ouvrir la séance de l'Assemblée générale, en succédant à mon éminent prédécesseur Monsieur Mironescu, naguère encore Président du Conseil et Ministre des Affaires Etrangères.

Il avait, ainsi qu'il tenait à le rappeler dans son allocution du 10 février 1929, l'avantage précieux d'être un juriste en dehors de sa qualité occasionnelle de Chef du Département des Affaires Etrangères. Je ne peux pas en dire autant; mes années de faculté de droit à Toulouse, la vieille cité de Cujas, sont lointaines hélas! et ce que mon cerveau d'étudiant avait pu assimiler n'a pas laissé un fond assez solide de connaissances juridiques pour que je me pare avec quelque légitimité du titre enviable de juriste dont la plupart d'entre vous peuvent se réclamer avec fierté et à bon droit.

Mais cette incompétence avouée ne m'empêche pas de proclamer l'importance des travaux auxquels votre Société consacre son activité et dont la qualité et l'intérêt peuvent être appréciés grâce à la publication de notre bulletin.

Les formalités légales pour l'Assemblée générale étant remplies et le quorum des membres présents étant atteint afin de tenir cette Assemblée, je déclare la séance ouverte et je donne la parole à Monsieur le Ministre de la Justice.

D-l C. Hamangiu, ministru de justiție, a citit următorul discurs:

Excellence, Messieurs,

Il revient au Garde des Sceaux l'agréable mission d'ouvrir chaque année l'assemblée générale de notre Société.

La Société Roumaine de Législation Comparée entrant dans sa cinquième année d'existence, je suis heureux de pouvoir constater aujourd'hui les beaux résultats de son activité. Grâce à elle, le droit roumain a cessé d'être inconnu à l'étranger. Par les études qu'elle a entreprises avec le concours des juristes les plus qualifiés, roumains et étrangers dont les conclusions et conférences ont pu être publiées grâce à l'aide confraternelle de la Société Française de Législation Comparée, notre Société a rendu des services assez importants à la science juridique roumaine.

D'autre part, les relations internationales créées par l'entremise de la Soc. de L. C. avec les institutions similaires des pays étrangers font que petit à petit se réalise l'idéal commun de tous les juristes vers une justice internationale tout au moins pour les matières qui sont susceptibles d'une pareille codification.

Qu'il me soit permis de saisir cette occasion pour apporter ici l'hommage de notre vive reconnaissance à Son Excellence Monsieur le Ministre de France Puaux, dont la haute sollicitude, qu'il nous a constamment témoignée, a permis à notre Société d'accomplir la tâche qu'elle s'est assignée.

La réunion d'aujourd'hui est pour un Ministre de la Justice, qui s'est fait un point d'honneur de son activité future de la réalisation de l'unification législative, qui — hélas — a trop retardé, une heureuse occasion pour relever le rôle important que notre Société est appelée à jouer dans cette oeuvre.

C'est déjà en 1928 que j'ai pu constater dans les „Pandectes Roumaines” les grands inconvénients qui résultent du maintien des législations diverses dans le cadre de la Nouvelle Roumanie. Cette diversité législative doit disparaître. C'est un impératif catégorique, dicté non seulement par une nécessité d'ordre moral, mais surtout par une nécessité d'ordre national. Le rattachement moral des provinces libérées au Vieux Royaume doit être complété incessamment par le rattachement dans le domaine du droit.

Une fois de plus, l'exemple de la France nous guidera dans cette oeuvre. L'extension du Code Civil dans les provinces, ou des législations étrangères à l'esprit et aux traditions de notre peuple sont encore en vigueur, doit être l'étape immédiate de cette unification. Elaborer un nouveau Code c'est l'idéal vers lequel doivent être concentrés à l'avenir tous nos efforts. Mais une pareille oeuvre ne peut se réaliser que par un travail prolongé et avec la collaboration de tous les facteurs de la vie sociale.

Maintenir l'état actuel du régime juridique jusqu'au moment où cette oeuvre deviendra une réalité législative, serait aussi préjudiciable au point de vue politique qu'au point de vue des affaires. Personne qui ait la moindre responsabilité dans cet Etat ne peut songer à maintenir cet état des choses.

L'extension du Code Civil Roumain et des autres Codes, dans toute la Roumanie s'impose non seulement pour cette raison qu'il correspond mieux à la formation juridique de notre peuple, mais surtout parce que l'expérience de plus soixante ans a démontrée la supériorité de sa souplesse technique. Cette souplesse reste l'apanage de la culture latine. Grâce à elle, le Code Civil Napoléonien a pu s'adapter aux nouvelles exigences qu'ont soulevées les transformations économiques et sociales de notre ère. Rien n'est plus injuste que le reproche qu'on lui a fait d'être un Code arriéré. Loin de serrer les institutions juridiques dans des textes étroits soumis à une interprétation purement exégétique, le Code civil a permis qu'un esprit nouveau, plus adéquat aux temps modernes, qu'une nouvelle méthode d'interprétation, si symboliquement caractérisée par Saleilles „par le Code Civil au delà du Code Civil” viennent rajeunir ses institutions.

De même, en ce qui concerne les autres Codes.

Pour reprendre les termes si suggestifs de Saleilles „dans des outres que l'on croyait vieilles a coulé le vin nouveau, et sa vigueur généreuse a suffi pour rajeunir l'enveloppe qui le contenait”.

C'est ainsi que les rédacteurs du Code ont compris qu'un Code ne peut pas être une oeuvre parfaite, offrant des solutions pour toutes les hypothèses et pour tous les temps.

Un code ne peut et ne doit être qu'un ensemble organique de directives. Le reste, c'est l'oeuvre combinée de la doctrine et de la jurisprudence.

Il va de soi que l'extension des nos Codes dans les provinces libérées, s'opérera tout en respectant les institutions des territoires réunis dont l'expérience a démontré leur utilité. Il y aura donc lieu de conserver ces institutions, mais pour éviter les inconvénients d'une nouvelle différence législative, il faudrait étudier la possibilité d'introduire ces institutions dans le droit roumain, en vue d'assurer l'unité indispensable de législation, en donnant en même temps une juste satisfaction aux revendications légitimes de ces provinces.

C'est à cette oeuvre de perfection législative que je convie aujourd'hui les membres de notre société de législation comparée.

J'ai la ferme conviction qu'avec la collaboration de toutes les bonnes volontés nous saurons répondre à la tâche que le pays attend de nous.

Sommes nous dans la bonne voie?

Avons nous bien saisi les ordres d'une importance historique que nous dictent les conditions de l'heure présente?

J'ai le ferme espoir et la conviction profonde que grâce à l'esprit de solidarité qui nous anime tous, notre action contribuera efficacement à surmonter les difficultés de l'heure présente et qu'elle ouvrira à la science juridique roumaine une nouvelle voie vers un progrès nouveau.

Messieurs,

La séance est ouverte.

D-1 Em. Miclescu, preşedinte onorar la Curtea de Casaţie şi director al Societăţii, a dat apoi cetire raportului anual al Comitetului de direcţie asupra activităţii Societăţii pe anii 1928—1930.

D-1 Gabriel Puaux, ministrul Franţei la Bucureşti, mulţumeşte pentru toate cuvintele frumoase ce i s'au adresat de ante-vorbitori. D-sa remarcă că aceste elogii trebuiesc să se îndrepte în special faţă de Franţa, pe care d-sa o reprezintă.

Mai departe arată cât e de încântat de a avea onoarea să prezideze această Societate care, afiliată celei franceze, lucrează pentru apropierea juridică franco-română.

D-sa observă cât de importantă e activitatea acestei societăţi şi cât de însemnate sunt legăturile juridice între naţiuni. Legături care cimentează pe cele politice.

De altfel adaugă d-sa, Societatea, pe care d-sa o prezidează a arătat în atâtea rânduri cât de mult e preţuită ştiinţa juridică franceză în România şi prin primirile entuziaste făcute savanţilor francezi a evidenţiat marea consideraţie ce o au juriştii români pentru reprezentanţii culturii franceze. D-sa admiră în mod sincer valoarea juriştilor români atât de apreciată şi în străinătate prin publicaţiile studiilor d-lor în limba franceză prin Buletinul anual şi prin conferinţele ţinute la Facultatea din Paris şi celorlalte oraşe ale Franţei.

Aceste societăţi se desvoltă prin apropieri dintre aceste două ţări amice.

D-l I. Petrovici, avocat, a luat ultimul cuvântul ca reprezentant al Baroului Capitalei, rugând pe d-l Puaux să transmită Baroului Francez salutul avocaților români și încheie mulțumind directorilor și Secretarului general al Societății pentru rodnica activitate desfășurată.

Intrându-se în ordinea de zi, adunarea generală dă descărcare de gestiune Comitetului pe anii 1928—1930, și a probă și proiectul de buget pe anul 1931.

Se realeg în Comitetul de direcție d-nii Em. Miclescu și Em. Pantazi, ca directori, iar d-l Iosef G. Cohen, Secretar general al Societății.

Adunarea a luat sfârșit la orele 15; s'a servit un bogat și reconfortant bufet.

Asistent.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 3 Iunie 1930

Președenția d-lui EM. MICLESCU Președinte

A. H. Cohen cu D. R. Ioanițescu

Decizia No. 1461

Fidejusiune. Fidejutor chemat în judecată indirect. Poate cere chemarea alături de el a debitorului principal. Condițiuni. Drepturile creditorului față de fidejutor. Art. 1663 c. c.

Din cuprinsul art. 1662 și 1663 c. c. rezultă că, fidejutorul când este chemat în judecată poate, uzând de dreptul acordat de art. 1662 c. c., să cheme, la rândul său pe debitorul principal alături de el, pentru a discuta solvabilitatea acestuia, spre a nu fi executat decât în cazul neîndestulării dela debitorul principal. Creditorul poate însă urmări creanța sa direct contra fidejutorului, fără a fi nevoie a chema în judecată și pe debitorul principal, fiindcă în raporturile dintre fidejutor și creditor există un angajament personal, iar nu o obligație accesorie și subsidiară aceleia a debitorului principal.

În cazul când fidejutorul chemat singur în judecată nu cere dela primele lucrări îndreptate în contra sa, astfel cum prevede art. 1663 c. c. introducerea în cauză a debitorului principal, creditorul nu este dator să discute în prealabil solvabilitatea debitorului principal și deci el poate deferi direct fidejutorului jurământ decizoriu, fără ca acesta să poată susține că jurământul ar fi vexatoriu și nu ar transa litigiul, dânsul având beneficiul discuțiunii.

Curtea.

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier Gh. Duca pe d-l av. Gaster în desvoltarea motivelor de casare și pe d-l av. Slave Avramescu în combateri și.

Deliberând,

Asupra recursului făcut de A. H. Cohen, contra deciziei No. 293 din 1929 a Curții de apel București S. I-a dată în procesul intentat de acest recurent contra lui D. R. Ioanițescu;

Având în vedere motivele de casare;

1. Violarea art. 1665 și 1664 cod. civ. Greșită aplicare a art. 1662 cod. civ. și exces de putere.

Am chemat în judecată pe d-l D. R. Ioanițescu spre a-mi plăti suma de lei 90.000 lei, daune echivalente neînchirierii unui apartament pe termen de 6 luni, apartament ce fusese luat cu chirie de către d-l D. R. Ioanițescu pentru Societatea Reforma Socială garantând că d-sa personal și solidar cu

Societatea Reforma Socială, plata chiriei. Înaintea tribunalului luat în acest scop un interrogator pârâtului, iar în urmă deoarece pârâtul a răspuns negativ la întrebările puse, i-am deferit jurământ decizoriu. Pârâtul refuzând jurământul, tribunalul mi-a admis acțiunea. Intimatul de azi a făcut apel și atât prin apelul făcut cât și înaintea tribunalului, nu a invocat în apărarea sa beneficiul discuțiunii prevăzute de art. 1652 c. civ. nefăcând nici formalitatea cerută de art. 1664 c. civ. adică nici nu ne-a indicat averea ce trebuia să urmărească pentru despăgubirea mea.

D-sa s'a mărginit numai în a susține că nu a lucrat personal, ci ca membru în Consiliul de administrație al Societății Reforma Socială; deci acțiunea nu era bine îndreptată împotriva sa, și în al doilea rând că jurământul deferit ar fi vexatoriu. Nici un cuvânt despre beneficiul de discuțiune prevăzut în art. 1662 c. civ. Mai mult încă cum pârâtul nu invocase înaintea primei instanțe beneficiul de discuțiune, nu ar fi putut conforma art. 1665 să-l invoace, nici înaintea Curții de apel. Dar nici aici nu a făcut-o. Totuși Curtea de apel din București cu un vădit exces de putere aplică din oficiu dispozițiunile art. 1662 c. civ. neinvocate de apelant, dându-i deci o greșită aplicare, violând în același timp și normele prevăzute de art. 1665 și 1664 c. civ. care trebuiau neapărat ținute în seamă pentru a se putea aplica disp. art. 1662 c. civ. chiar în cazul când dispozițiunile acestui articol ar fi fost invocate de către apelantul pârât, dând deci o deciziune casabilă.

2. Denaturarea jurământului formulat, deferit intimatului exces de putere și violarea art. 237 proc. civ. violarea art. 1209 și 1210 c. civ.

Pentru dovedirea acțiunii mele, am deferit intimatului jurământ decizoriu, asupra faptului, dacă d-sa a garantat personal plata chiriei. Ori, Curtea de apel ca să ajungă la înlăturarea acestui jurământ îl declară neconcludent, prin împrejurarea că debitorul s'ar găsi în situația prevăzută de art. 1662 și urm. c. civ. Din momentul cum am dovedit cu motivul I de casare nu putea fi vorba de vre un beneficiu de discuțiune, nefiind invocată nici înaintea tribunalului nici înaintea Curții de apel de către debitor și aceasta nu se putea invoca din oficiu, formula jurământului deferit fiind categorică și anume „dacă d-sa nu a garantat personal plata chiriei”, numai denaturând jurământul deferit, care indiscutabil era și personal și pertinent și ducea la deslegarea pricinii și prin exces de putere și violarea art. 237 proc. civ. a fost înlăturat ca neconcludent de instanța de fond.

În afară de aceasta Curtea de fond violează și art. 1209 și 1210 c. civ. care permit deferirea jurământului decizoriu în orice stare a pricinii, din moment, ceea ce este necontestat în speță, personal și desleagă pricina pentru noi, dând prin urmare o deciziune casabilă.

Având în vedere că prin acțiunea sa, reclamantul A. H. Cohen pretinde dela D. R. Ioanițescu suma de 90.000 lei daune, reprezentând echivalentul pe 6 luni al chiriei unui apartament pe care pârâtul Ioanițescu l-ar fi reținut pentru Societatea „Reforma Socială” garantând personal și solidar pentru zisa societate.

Având în vedere că pentru dovedirea acțiunii sale reclamantul Cohen a deferit pârâtului Ioanițescu jurământ la tribunal asupra chestiunii dacă nu a convenit asupra încheerii pe prețul de 180.000 lei, anual și pe termen de trei ani cu începere de la Aprilie 1927, și dacă, nu a garantat d-sa personal plata chiriei pentru Societatea „Reforma Socială”; că însă pârâtul a refuzat să presteze acest jurământ sub cuvânt că este vexator și neconcludent cu rezerva de a discuta în apel temeiurile refuzului său.

Considerând că tribunalul apăsând că jurământul

deferit este concludent și tranșează litigiul și luând act de refuzul de a-l presta, a admis în total acțiunea; că această sentință fiind atacată cu apel, Curtea, pe considerațiunea că D. R. Ioanițescu este chemat în judecată ca fidejutor pentru societatea „Reforma Socială” a aplicat din oficiu art. 1662 și urm. din c. civ. după care fidejutorul, în specie D. R. Ioanițescu, are beneficiul de discuțiune și deci are dreptul să ceară creditorului să-și stabilească în prealabil creanța față de debitorul principal, — și pornind dela acest principiu, Curtea a găsit că, din moment ce creditorul principal, în specie, societatea, nu a fost chemată în cauză jurământul deferit a fost cu drept cuvânt refuzat de apelant fiindcă chiar dacă ar fi fost prestat, soluția procesului ar fi fost aceeași;

Având în vedere că conform art. 1662 c. civ. fidejutorul nu este ținut la plată decât când creditorul nu se poate îndestula dela debitorul principal, iar conform art. următor 1663, creditorul nu este îndatorat să discute averea debitorului principal, dacă garantul nu o cere dela cele dintâi lucrări îndreptate contra sa.

Că din cuprinsul acestor două texte, rezultă că fidejutorul când este chemat în judecată, poate, uzând de dreptul acordat prin art. 1662, — să cheme la rândul său pe debitorul principal alături de el, pentru a se discuta solvabilitatea acestuia și spre a nu fi executat decât în cazul neîndestulării de la debitorul principal;

Că însă creditorul poate urmări creanța sa direct contra fidejutorului fără a fi nevoie să cheme în judecată și pe debitorul principal, — fiindcă în raporturile dintre fidejutor și creditor, există un angajament direct, personal — iar nu o obligațiune accesorie și subsidiară acelei a debitorului principal.

Considerând că din modul cum a fost introdusă și susținută acțiunea înaintea primei instanțe, este cert că fidejutorul Ioanițescu nu a cerut introducerea în cauză a debitorului principal; că conform art. 1663 creditorul nu era dator să discute în prealabil solvabilitatea debitorului principal, — tocmai fiindcă fidejutorul este un obligat direct și personal al creditorului.

Că odată acest principiu bine stabilit, — jurământul deferit lui D. R. Ioanițescu, departe de a fi vexator era din contra concludent și de natură a soluționa pricina. Că prin urmare numai prin exces de putere Curtea a justificat refuzul prestării jurământului sub cuvânt că trebuie să se discute în prealabil solvabilitatea debitorului principal și că întrucât acesta nu a fost chemat în cauză, jurământul chiar prestat nu ar fi fost de natură a soluționa pricina, — motivare cu desăvârșire gresită, fiindcă cum mai sus s'a spus, dat fiind natura raporturilor de drept dintre fidejutorul și creditor cel dintâi este direct și personal obligat la plată, iar avantajul de a discuta solvabilitatea debitorului principal, este numai o facultate pentru fidejutor și nu o obligație pentru creditor.

Că astfel fiind motivul de casare inovecat este întemeiat.

Pentru aceste motive, admite recursul etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 23 Iunie 1930

Președinția d-lui EM. MICLESCU Președinte

Gh. T. Baboi cu Elena Tudorache Baboi, tutoare

Decizia No. 1588

Loturi de împroprietărire, Instrăinarea lor. Forma autentică cerută retroactiv de legea din 13 Martie 1925. Nu poate fi cerută pentru instrăinările de loturi dela

1864—17 Iulie, 1921. Art. 3 legea din 13 Martie 1925, Art. 120 legea agrară.

Legea din 13 Martie 1925, pentru instrăinarea loturilor dobândite prin împroprietărire cere prin art. 3, ca o condiție de fomă pentru valabilitatea acestor vânzări, ca ele să fie făcute sub formă autentică sub sancțiunea nulității de drept a instrăinării, nulitate care este de ordine publică și cu efect retroactiv.

Forma autentică cerută ca o condiție de valabilitate pentru instrăinările de loturi, nefiind cunoscute de legile de împroprietărire anterioare legii agrare, urmează că ea nu poate fi cerută pentru instrăinările de asemenea loturi, care au avut loc în vechiul regat dela 1864—17 Iulie 1921, ci numai pentru cele dela această dată.

Curtea,

Ascultând raportul făcut de d. consilier Marinescu pe părți în susțineri și combateri și pe d-l Procuror General Patriciu în concluziuni pentru respingerea recursului și

Deliberând,

Asupra recursului introdus de Gh. Baboi în contra sentinței No. 1144 din 1928 dată de Tribunalul Ilfov, S. IV-a.

Având în vedere recursul declarat de Gh. Baboi din Valea Dragului, jud. Ilfov contra sentinței No. 1144 din 10 Noembrie 1928 a Trib. Ilfov, S. IV-a prin care admitându-se apelul Elena Tudorache Baboi, tutricea legală a minorilor copii rămași pe urma defunctului Tudorache Baboi, a fost reformată în totul cartea de judecată No. 137 din 928 a judecătoriei Ocol Rural Vidra și respinsă prin consecință acțiunea în revendicare intentată de numitul contra zisei tutrice pentru un teren parte loc de casă (416 m. p.), parte arabil (624 m. p.) aflător în comuna Valea Dragului satul Ghimpați jud. Ilfov; dat după legea din 1864.

Având în vedere că Trib. Ilfov pentru a da această soluție, constată că Gh. T. Baboi în sprijinul acțiunii sale a pretins în prim loc că terenul ce-l revendică l'a dobândit în 1910 prin cumpărare de la def. Tudorache Baboi, autorul intimațiilor minori din recurs, în baza unui act sub semnătură privată din 30 Aprilie 1910 iar în al doilea loc, că a dobândit proprietatea locului și prin prescripția de 10 ani, unită cu justul titlu rezultând din acest act că, Tribunalul ca instanță de apel prin sentința atacată astăzi cu recurs a respins acțiunea pe considerațiunea că actul de vindere cumpărare, invocat ca titlu nefiind făcut în forma autentică, este nul potrivit art. 3 al. III din legea privitoare la instrăinarea loturilor dobândite prin împroprietărire, text care sancționează cu nulitatea de drept orice instrăinări de asemenea loturi când n'au fost făcute prin act autentic, adăogind că nulitatea este de ordine publică și cu efect retroactiv;

Având în vedere motivul de recurs astfel formulat:

Violarea și greșita interpretare a art. 3 al. III din legea pentru instrăinarea loturilor dobândite prin împroprietărire din 13 Martie 1925, a art. 10, al. 2 din Reg. aceleasi legi și art. 1897 c. civ.

Nu mai prin violare și greșită interpretare a menționatele texte a putut decida trib. că titlul meu este nul, de nulitate absolută. Într'adevăr art. 3 al. III al legii din 1925, care decide că nulitatea este retroactivă nu putea dispune că actele sub semnătură privată înainte de promulgarea legii sun'

nule. Mai întâi este inadmisibil ca un act de vânzare făcut cu 15 ani înainte de promulgarea unei legi, care cere ca actele să fie autentice, să fie declarat nul în mod retroactiv. Este un principiu indiscutabil că actele juridice făcute sub imperiul unei legi, nu pot fi desființate de o lege care cere alte condițiuni de solidaritate a actelor; autonomia părților se opune la aceasta. De altfel chiar art. 10 al. 2 din reg. legii dispune că înstrăinările făcute înainte de legea din 1925 sunt și rămân valabile.

Același lucru rezultă și din debaterile parlamentare care au precedat votarea acestei legi. Este dar evident că legea din 1925 nu se aplică decât înstrăinărilor ulterioare promulgării ei.

Astfel fiind, afirmația tribunalului că prescripția nu s'a putut îndeplini este cu totul neîntemeiată, titlul meu nefiind nul.

Având în vedere că legea din 13 Martie 1925 pentru înstrăinarea loturilor dobândite prin improprietărire, dezvoltând principiile puse în legea agrară din 1921, după ce prin art. 2 edictează condițiunile de fond sub care se îngăduie înstrăinarea loturilor dobândite de săteni atât prin legea agrară cât și prin toate legile de improprietărire anterioare, prin art. 3 cere ca condițiunea de formă pentru valabilitatea acestor vânzări ca ele să fie făcute sub forma autentică; că, legea adaugă că sancțiunea nerespectării acestor condițiuni, fie de fond, fie de formă, este nulitatea de drept a înstrăinării, nulitate care este de ordine publică și cu efect retroactiv;

Având în vedere că întrebarea ce se pune este aceea de a se ști, dacă efectul retroactiv al acestei nulități pentru călcarea unei condițiuni ca de pildă cea de formă — care interesează speța de față, — se oprește în timp la data promulgării legii agrare sau trece și de această dată și se întinde pentru Vechiul Regat până la anul 1864; că, instanța de fond, bazată pe termeni generali și fără restricție întrebunțat de legiuitor s'a oprit la această din urmă soluție;

Având în vedere că este constant în drept că un act juridic săvârșit cu respectarea condițiunilor cerute de legea în vigoare în momentul în care s'a săvârșit este și rămâne valabil căci prin titlul nereetroactivității legilor se opune să se anuleze un act, din cauza formei, act făcut în mod valabil, din acest punct de vedere, după legea în vigoare în momentul când a fost făcut; că, acest prejudiciu consacrat de legiuitor și atât de util pentru siguranța tranzacțiunilor, are de urmare că orice dispoziție luată de legiuitor cu nerespectarea acestui principiu urmează a fi interpretat întotdeauna în sens restrictiv;

Având în vedere că atâta timp cât legea înstrăinării loturilor de improprietărire, atunci când a fixat condițiile de fond și formă n'a făcut decât să desvolte principiile puse în legea agrară — pentru Vechiul Regat — art. 120 și urm. este evident că și efectul retroactiv al nulității edictată de art. 3 trebuie să se oprească la această dată 17 Iulie 1921 pentru toate nulitățile necunoscută de legile de improprietărire anterioare legii agrare; ori, forma autentică cerută ca o condiție de valabilitate pentru înstrăinările de loturi, nefiind cunoscută de legile de improprietărire anterioare legii agrare, nu poate fi cerută pentru înstrăinările de asemenea loturi care au avut loc în vechiul regat dela 1864 până la 17 Iulie 1921; că, aceasta este interpretarea ce urmează a se da disp. art. 3 din legea înstrăinării loturilor, cu toți termenii generali și fără restricțiune întrebunțată de legiuitor, o mai dovedește atât expunerea de motive a acestei legi cât și declarațiunea

categorică în acest sens făcută de Ministerul Agriculturii și Domeniilor în Senat, cu ocaziunea debaterii acestui text;

Că așa fiind, instanța de fond, bazată pe depozițiile acelui text, hotărând că vânzarea de pământ rural ce a avut loc în speța de față în Aprilie 1910, este nevalabilă fiindcă n'a fost făcută sub forma autentică, a interpretat greșit acest text și ca atare motivul de casare este fondat;

Pentru aceste motive Curtea admite recursul etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA I

Audiența dela 3 Februarie 1931

Președenția D-lui SEVER TIPEI, Consilier

Ion D. Iriza cu Maria Lt. Col. St. Millea

Decizia civilă No. 143

Pământ rural. Inalienabilitate. Legea din Martie 1925 și cea din 20 August 1929. Retroactivitatea celei din urmă.

Legea din 20 August 1929 pentru regulamentul de circulație a pământurilor dobândite prin legile de improprietărire, instituite pentru însărcinarea loturilor de improprietărire un regim mai larg decât legile anterioare, prevede prin art. 3 că terenurile plantate cu vii, livezi, cu pomi fructiferi, indiferenți de întindere, precum și locurile de casă până la cel mult un hectar, pot fi înstrăinate și ipotecate fără nici o formalitate; iar prin art. 9 arată că înstrăinările anterioare legii, dar care întrunesc condițiunile ei, sunt și rămân valabile.

Această ultimă dispozițiune are efect retroactiv căci prin ea legiuitorul a înțeles să valideze înstrăinările din trecut care ar fi vicioase în raport cu legile sub imperiul cărora s'au efectuat, dar întrunesc cerințele legii din 1929.

S'au ascultat d-l av. Virgil Ulvianu din partea recurrentului și d. av. Alex. Velescu din partea intimatei.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Ion D. Iriza contra sentinței No. 504 din 14 Decembrie 1929 a Tribunalului Gorj, Secțiunea I-a dată în proces cu Maria Lt.-Col. Millea, autorizată de soțul ei, Locot. Col. Ștefan Millea.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că în 1926 recurrentul, Ion D. Iriza, s'a împrumutat cu o sumă de bani dela intimată, Maria Locot. Colonel St. Millea, ipotecând, pentru garantarea plății sumei împrumutate, un teren împreună cu o casă și toate acaretele și plantațiunile aflate pe el; că neachitând la termen suma împrumutată, terenul ipotecat a fost scos în vânzare și în Iunie 1928 a fost adjudecat prin ordonanța definitivă asupra intimății, care a și fost pusă în stăpânirea lui.

Că, în urmă, la 22 August 1929, recurrentul a intentat acțiune contra intimății pentru anularea ordonanței de adjudecare pe motiv, că terenul ipotecat, fiind dobândit prin improprietărire dela 1864, a fost înstrăinat cu violarea art. 4 din legea dela 13 Martie 1925 privitoare la înstrăinarea loturilor de improprietărire, care prevede că asemenea loturi nu se pot ipoteca, nici vinde silit, decât numai la anumite instituțiuni și în anumite condițiuni, neîntrunite în speță;

Că Judecătoria Rurală Hurezani a admis în parte acțiunea prin cartea de judecată No. 363 din 929, în sensul că a anulat ordonanța de adjudecare în ce pri-

vește terenul arabil, dar a menținut-o în ce privește terenul de casă de 1260 m. p. via de 1736 m. p. și livada cu pruni de 534 m. p. alăturate, deci pentru suprafața totală de 3530 m. p.; iar în apel Trib. Gorj a confirmat soluțiunea Judecătoriei prin sentința atacată cu recurs, motivând că vânzarea silită în discuție, efectuată sub imperiul legii din 1925 privitoare la înstrăinătarea loturilor de improprietărire, este nulă în ce privește terenul arabil în conformitate cu acea lege, dar este valabilă în ce privește locul de casă și livada fiindcă în această privință a fost validată prin art. 3 și 9 din legea dela 20 August 1929 prin regulamentarea circulațiunii loturilor de improprietărire.

Văzând motivele de casare:

I. „Violarea legii și denegare de dreptate, deoarece sentința Tribunalului Gorj no. 504 din 1929 confirmând în totul cartea de judecată a judecătoriei Hurezani, consideră anulată ordonanța de adjudecare numai în ce privește terenul arabil și nici decum siliștea de casă care era potrivit dispozițiilor legii din 1925 inalienabilă. Ca atare Tribunalul cu dela sine putere consideră în fapt ca aplicabil principiul retroactivității dând legii din 20 August 1929 putere retroactivă în privința unei convențiuni încheiate în 1926, care de fapt și de drept era nulă potrivit legii din 1925.

Că în atari condițiuni este o încălcare flagrantă a principiilor evoluțiunii legilor în timp deoarece dându-se putere retroactivă, onoratul Tribunal necotește principiul legii și aplicabilitatea lui. Nu poate o lege recentă să violeze o convențiune care a avut loc sub imperiul unei legi vechi oricare ar fi dispozițiunile legii celei noi. Cu alte cuvinte, legea din 20 August 1929 nu poate viola dispozițiunile legii din 1925 care își avea aplicarea și temelii până pe ziua de 20 August 1929, deci orice convențiuni care avuseseră loc până la această dată, rămăneau a fi valabile sau nule după textul legii vechi în speță convențiunea dintre subsemnatul și d-na colonel Millea fiind încheiată în 1926 sub imperiul legii din 1925, nu poate fi declarată valabilă atâta timp cât legea sub care s'a perfectat convențiunea, lovea însăși convențiunea de o nulitate absolută“.

„II. Violarea legii și omisiunea esențială.

„Faptul introducerii acțiunii în anularea ordonanței de adjudecare la 22 August 1929, nu era un criteriu care să conducă pe d-nii judecători în a spune că deși convențiunea a fost încheiată în 1926 sub imperiul legii vechi totuși faptul introducerii acțiunii în anularea ordonanței de adjudecare după data apariției noiei legi ar duce la un regulator și deci la o aplicabilitate a legii din 1929 deoarece nu se aplică legea din momentul în care se introduce o acțiune, ci aceea din momentul în care convențiunea a luat ființă“.

„III. Omisiune esențială.

„Atât la darea ordonanței de adjudecare cât și în procesul în anularea numitei ordonanțe, trebuia ca însuși Tribunalul să invoace nulitatea convențiunii dintre mine și d-na Milea, deoarece nulitatea fiind de ordine publică, fără a se ridica din parte-mi excepțiune, singurul Tribunalul era indicat la aceasta. Că în speță, Tribunalul nu numai prin sentința no. 504 din 1929 nu se prevalează de excepțiunea ridicată și nu consideră nulă convențiunea, ba o validează contra dispozițiilor legii în vigoare la data perfectării convențiunii“.

Având în vedere că prin motivele de casare recurentul pretinde că Tribunalul trebuia să anuleze ordonanța de adjudecare în discuție nu numai în privința terenului arabil, dar și în ce privește siliștea de casă potrivit legii din Martie 1925, sub imperiul căruia a fost încheiat contractul de împrumut ipotecar; Că numai cu violare de lege, denegare de dreptate, vio-

larea principiilor aplicațiunii legilor în timp și cu omisiune esențială a putut Tribunalul să dea legii din 20 August 1929 efect retroactiv și, călăuzindu-se de faptul că acțiunea pentru anularea ordonanței de adjudecare a fost introdusă după punerea în aplicare a acestei legi, să considere valabilă, pe baza acelei legi, acea ordonanță în ce privește siliștea de casă, când el trebuia să aibă în vedere momentul contractării împrumutului și astfel să aplice legea atunci în vigoare, adică legea din Martie 1925, potrivit căreia ordonanța de adjudecare este nulă.

Considerând că este exact că în ce privește locul de casă cu via și livada de pruni alăturate, în suprafață totală de 3530 m. p., ordonanța de adjudecare din Iunie 1928, dată pe baza unui contract de împrumut ipotecar încheiat în 1926, deci sub imperiul legii din 13 Martie 1925, privitoare la înstrăinarea loturilor de improprietărire, era nulă conform art. 4 din acea lege, căci acest text prevede că pământul până la 25 ha., dat pe baza legilor de improprietărire, aparținând sătenilor, cultivatori de pământ, nu se poate ipoteca decât numai către anumite instituțiuni de credit, prevăzute de lege, iar nu și către simpli particulari, cum s'a procedat în speță și că, mai mult, casa, grădina și terenul alăturat, până la cel mult 1 ha., făcând corp cu casa, nu se pot ipoteca sub nici o formă, sunt intangibile și nu pot fi urmărite sau vândute silit;

Având în vedere că, însă, legea din 20 August 1929 pentru regulamentarea circulației pământurilor dobândite prin legile de improprietărire, instituit pentru însărcinarea loturilor de improprietărire o regim mai larg decât legile anterioare, prevede prin art. 3 că terenurile plantate cu vii, livezi, cu pomi fructiferi, indiferent de întindere, precum și locurile de casă până la cel mult un hectar, pot fi înstrăinate și ipotocate fără nici o formalitate; iar prin art. 9 arată că înstrăinările anterioare legii dar care întrunesc condițiunile ei, sunt și rămân valabile;

Considerând că această ultimă dispozițiune are efect retroactiv căci prin ea legiuitorul a înțeles să valideze înstrăinările din trecut care ar fi vicioase în raport cu legile sub imperiul cărora s'au efectuat, dar întrunesc cerințele legii din 1929.

Considerând că în atare situațiune, în speță, Tribunalul, sesizat ulterior punerii în aplicare a legii din 20 August 1929, anume la 22 August același an, cu acțiunea recurentului, care punea în discuție valabilitatea unei înstrăinări anterioare, a trebuit, precum bine a procedat, să respecte dispozițiunea art. 9 din citata lege, care dă legii, efect retroactiv, și să decidă asupra valabilității înstrăinării silită în discuție nu în raport cu dispozițiunile legii din 1925, sub imperiul căruia s'a contractat împrumutul ipotecar și dat ordonanță definitivă de adjudecare, ci în raport cu dispozițiunile legii din 1929;

Că astfel fiind și întrucât locul de casă în discuție împreună cu via și livada de pruni au suprafață mai mică de 1 ha., anume de 3530 m. p. bine a judecat Tribunalul că dobândirea acestor terenuri de către intimată prin ordonanța de adjudecare din 1928, nulă față de legea din 1925, sub imperiul căruia a avut loc, este și rămâne totuși valabilă conform art. 3 și 9 ale legii din 1929; astfel că motivele de casare nu sunt întemeiate și recursul câtă să fie respins cu cheltueli, care se fixează, prin apreciere, la 2000 lei.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a.

Audiența de la 11 Iunie 1930

Președinția D-lui OSCAR N. NICOLESCU Prim Preș.

Ministerul de Interne cu „The Internațional Pulp”

Decizia No. 937

Cetățenie română. Certificate de cetățenie eliberate de comisiunile de încetățenire. Anularea lor prin acte ale puterii executive. Acte administrative de autoritate, nu de guvernământ. Pot fi cenzurate pe calea contenciosului administrativ.

Decretul și deciziunea ministerială prin care se anulează un certificat de cetățenie, eliberat de Comisiunile încetățenire, nu sunt acte de guvernământ ci acte administrative, de autoritate, supuse controlului judecătoresc pe temeiul art. 1 din legea contenciosului administrativ, de oarece ele sunt măsuri de executare și interpretare a unei legi interne; legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române din 1924, iar nu acte de executare a unor dispozițiuni din tratatele de pace, referitoare la raporturile diplomatice cu statele străine.

Curtea,

Ascultând raportul făcut în cauză de d-l Consilier V. Erbiceanu,

pe d-nii avocați, D. Ghimpău în susținerea motivelor de casare, pe d-nii av. I. Micescu și M. Sipsom în combateri, cum și pe d-l Procuror general I. N. Stambolescu în combateri și,

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Violarea art. 1 și 2 din legea Contenciosului administrativ și a principiilor care guvernează materia actelor de guvernământ.

„Am susținut înaintea Curții de Apel, că anularea certificatului de naționalitate liberat de Ministerul de Interne lui Meyer Wildermann constituie un act de guvernământ, neatacabil în justiție, de oarece este o măsură de executare a dispozițiunilor unui tratat de pace (tratatul dela Paris din 20 Octombrie 1920) ori conform citatului text asemenea acte sau măsuri ale autorității administrative sunt scoase de sub controlul justiției, ca acte de guvernământ după cum tot măsura de executare a tratatului de pace — și deci tot act de guvernământ — a fost considerat de Inalta Curte (decizia No.) și liberarea zisului certificat, nefiind nici o rațiune a se face vre-o deosebire, sub acest raport, între eliberarea certificatului de naționalitate și anularea lui.

„Curtea de apel a respins acest incident și a admis în principiu acțiunea lui Meyer Wildermann pe motiv că anularea certificatului ce i se liberase acestuia de Ministerul de Interne constituie un act de interpretare și aplicare a dispozițiunilor unei legi interne. — legea pentru dobândirea și pierderea naționalității din 1924 — și a regulamentului acestei legi, a căror aplicare și interpretare nu pot fi socotite ca acte de guvernământ ci ca acte administrative de autoritate privind exclusiv raporturile dintre Stat și particulari, iar nu raporturi diplomatice. Curtea de fond însă nu ține seama, că legea și regulamentul, mai sus amintite, sunt făcute în scopul aplicării și executării tratatului de pace și deci interpretarea lor se reduce național și deci are a se considera tot ca act de guvernământ”.

Având în vedere că legea Contenciosului administrativ din 23 Decembrie 1925, reproducând prin art. 2

al. 2 textul art. 5 § III litera F. aliniatul I al legii Curții de casație din 1912 — în ce privește caracterizarea dată actelor de guvernământ — enumeră printre aceste acte, și „executarea și interpretarea tratatelor și convențiunilor diplomatice cu Statele străine.

Considerând că rațiunea care a determinat pe legiuitor însă enumeră printre actele de guvernământ, și să excepteze dela controlul justiției actele de executare și interpretare a tratatelor și convențiunilor diplomatice cu statele străine, a fost aceea de a nu crea guvernului țării dificultăți și neajunsuri, uneori destul de grave în raporturile cu guvernele statelor contractante, prin intervențiunea justiției naționale în aceste raporturi, dat fiind că justiția națională a unui stat nu are nici căderea și nici posibilitatea de a-i impune statelor contractante un anumit mod de a interpreta și aplica tratatele sau convențiunile dintre ele.

Că de aceea, legiuitorul a avut în vedere, după cum reese clar atât din textul legii cât și din expunerea de motive a proiectului legii din 1912, executarea și interpretarea tratatelor și convențiunilor considerate ca norme de drept internațional menite a regula raporturile dintre state, iar nu executarea și interpretarea dispozițiunilor din legile interne cari, deși în strânsă legătură cu unele stipulațiuni din tratate, privesc și regulează însă exclusiv raporturi de drept interne.

Că în adevăr prin expunerea de motive, autorul legii din 1912, arată că el a înțeles să excepteze dela controlul justiției interpretarea și executarea tratatelor, ca acte care ar interveni în raporturile dintre două state, cum ar fi de pildă actul prin care guvernul denunță, în mod intempensiv, o convențiune de comerț sau refuzul guvernului de a interveni — la cererea unui particular — către un stat străin pentru satisfacerea unui drept etc”.

Că prin urmare ceace a preocupat pe legiuitor, în edictarea acestei dispozițiuni, a fost de a scoate de sub controlul justiției actele făcute de guvern în raporturile lui diplomatice și economice cu statele străine, fără a se gândi cătuși de puțin la actele, prin cari autoritatea administrativă execută și interpretează legile naționale de orice fel și cari, întrucât privesc exclusiv raporturi juridice de drept intern sunt supuse controlului justiției pe baza principiului general din art. 107 Constituție și art. 1 din legea contenciosului administrativ.

Considerând că dacă, în adevăr, o lege internă cum este în speță legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române, reproduce în unele dispozițiuni ale ei, dispozițiuni din tratatele internaționale, încă, interpretarea și executarea acelor dispozițiuni nu poate fi socotită ca act de guvernământ în sensul art. 2 al. II din legea contenciosului administrativ, de oarece ceace se execută și interpretează, în acest caz, de organele administrative este însăși legea internă, a cărei executare e de atributul lor, iar nu tratatul sau convențiunea, care rămâne în afară de discuțiune.

Că astfel fiind și întrucât în speță este constant că anularea certificatului liberat lui Wilderman e un simplu act de executare și interpretare a unei legi interne: legea pentru dobândirea și pierderea naționalității din 1924, iar nu de executare a unor dispozițiuni de tratat, referitoare la raporturile diplomatice cu statele străine, urmează că el nu poate fi socotit ca act de guvernământ în sensul art. 2 al. II din legea contenciosului administrativ ci ca un act administrativ de autoritate supus controlului judecătoresc pe temeiul art. 1 din aceeași lege.

*) Dată după divergență.

Că judecând astfel Curtea de fond n'a violat cita-tele texte, după cum se pretinde prin motivul de recurs ei a făcut o justă aplicațiune a lor.

Că dar acest motiv este neîntemeiat și se respinge urmând că această Curte, în complectul ordinar, să statueze asupra celorlalte motive, inclusiv partea a doua a motivului I referitoare la autoritatea lucrului judecat.

Pentru aceste motive, Curtea,

Respinge motivul I partea întâi referitoare la cesțiunea, dacă decretul și deciziunea ministerială prin care s'a anulat certificatul de cetățenie română eliberat intimatului Wilderman sunt acte administrative de autoritate sau acte de guvernământ.

Amână cercetarea părții a doua a motivului I, referitoare la autoritatea lucrului judecat, cum și a celorlalte motive de casare, pentru un alt termen ce se va fixa la cerere, când Curtea va statua în complectul obișnuit.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI J STIȚIE S. III-a

Audiența dela 23 Septembrie 1930

Președinția d-lui V. TATARU, Consilier

Albertina Gusdas cu Primăria Capitalei

Decizia No. 1221

Funcționar comunal. Abateri grave dela datorie. Destituire. Formalitățile cerute sub legea pentru organizarea comunelor urbane.

Potrivit art. 69 din legea pentru organizarea comunelor urbane nici un funcționar comunal nu poate fi destituit, pentru abateri grave dela datorie, decât după o cercetare prealabilă făcută de primar, sau ajutorul său, fiind ascultat și funcționarul învinuit.

Formalitatea ascultării este o condiție esențială și ea trebuie să rezulte clar din cuprinsul actelor dresate în cauză, acte în care urmează să se constate formal invitațiunea funcționarului pentru a face declarațiunile și întâmpinările sale și rezultatul acestui demers din partea organului anchetator.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Cons. Ef. Antonescu, pe d-l av. Velescu în susținerea motivelor de casare și pe d-l av. P. Iosipescu, în combatere și

Deliberând,

Asupra motivul I de recurs astfel formulat:

„Exces de putere și violarea art. 69 titlul IV cap. I, din legea pentru organizarea comunelor urbane, prin faptul că a fost destituit fără ca în prealabil să se fi făcut vreo cercetare de către primar sau ajutorul său, la care să fiu ascultat și subsemnatul, conform prevederilor sus menționatului articol.”

Având în vedere că prin decizia din 26 Aprilie 1923, Președintele Comisiunii Interimare a orașului București, a destituit pe recurenta Albertina Gusdas, din funcțiunea de ținător de registre a Primăriei Capitalei, pentru motivul că ar fi săvârșit abateri grave dela datorie prin aceea că în urma invitațiunilor ce i s'au făcut, a refuzat a se prezenta la serviciu în zilele de 22 și 23 Aprilie acel an, aderând la greva funcționarilor.

Că în contra deciziunii de destituire recurenta făcând recurs în contencios administrativ pe temeiul art. 5 și 3 litera f din legea veche a Curtii de Casație, aplicabilă în acel timp, susține, prin motivul mai sus arătat, că destituirea s'a făcut cu călcarea art. 69 din legea organizării comunelor urbane, adică fără să fi intervenit o cercetare, la care dânsa să fi fost chemată și ascultată.

Considerând că potrivit citatului articol, nici un funcționar comunal nu poate fi destituit — la acea epocă — pentru abateri grave dela datoriile sale, de cât după o cercetare prealabilă făcută de Primar sau ajutorul său, fiind ascultat și funcționarul învinuit.

Considerând că formalitatea ascultării funcționarului fiind prescrisă de lege ca o condițiune esențială pentru garantarea stabilității lui, îndeplinirea acestei formalități este substanțială; ea trebuie să rezulte clar din cuprinsul actelor dresate în cauză, cu ocaziunea cercetărilor, acte în care urmează să se constate formal invitațiunea funcționarului de a-și face declarațiunile sau întâmpinările sale asupra învinuirilor ce i se aduc, precum și rezultatul acestui demers din partea organului anchetator.

Considerând că, în speță, atât procesul verbal de cercetare încheiat de Vice Președintele Comisiunii interimare, cât și deciziunea Președintelui acestei Comisiuni, prin care s'a hotărât destituirea recurentei, nu constată invitațiunea sau chemarea funcționarului pentru a fi ascultată asupra abaterilor ce i se impută; că ele nu constată nici împrejurarea că recurenta ar fi avut cunoștință, prin vreun mijloc legal de înștiințare, de efectuarea cercetării ordonate în contra sa, și că, deși a fost în măsură să-și facă întâmpinările sale conform art. 69 mai sus citat, totuși a refuzat.

Că, în atare caz destituirea recurentei, fiind hotărâtă fără ca ea să fi fost ascultată și deci cu călcarea dispozițiunilor formale ale acestui text de lege, primul motiv de recurs este întemeiat și recursul urmează a se admite.

Pentru aceste motive admite recursul etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI S. III-a

Audiența dela 13 Ianuarie 1931

Președinția D-lui AUREL LERESCU, Consilier

Deciziunea Civilă No. 10

Apel. Acțiune. Plata taxelor de timbru la primul termen. Ce se înțelege prin primul termen? Amânarea procesului după cererea uneia din părți? Nevalabilitate. Art. 57 legea accelerării judecăților și 42 legea timbrului.

Art. 57 legea pentru accelerarea judecăților din 1929, cât și art. 42 legea timbrului dispun ca cererile introductive de instanța, apelurile sau ori ce alte acte de procedură timbrată, cărora li se vor fi dat curs din eroare, sub valabile dacă la primul termen de înfățișare justifică plata acestor taxe.

Legea nu face, nici o distincțiune dacă procesul s'a amânat după cererea uneia din părți, ci prevede categoric justificarea plății taxelor de timbru la primul termen de înfățișare, care în speță, este la 15 Oct. 1929, când procesul sa amânat după cererea reclamantului, iar nu la 14 Ianuarie 1930, când s'a dat sentința atacată cu apel.

S'au ascultat d-nii avocați, I. Grumberg pentru apelant și Ciobanu pentru intimat, după care,

Curtea,

Asupra apelului făcut de Alfred Blumenfeld în contra sentinței civile cu No. 20 din 930 a Tribunalului Ilfov s. III prin care i s'a anulat ca netimbrată acțiunea ce a intentat împotriva pârâtei Firma Comercială Ch. Rădulescu și Constantin Minculescu.

Având în vedere susținerile părților și lucrările dela dosar, din care rezultă că apelantul Alfred Blumenfeld la 12 Iulie 1929 a chemat în judecată pe firma comercială Ch. Rădulescu și Constantin Minculescu, pentru ca aceasta să fie obligată a-i plăti suma de lei 157.250, plus procente legale dela întentarea acțiunii și până la achitare; că, la această acțiune, primul termen de judecată s'a fixat la 15 Octombrie 1929, în care zi, după cererea procuratorului pârâtei pe motiv că citația a primit-o în aceea zi, Tribunalul a amânat cauza la 14 Ianuarie 1930 când procuratorul pârâtei a ridicat incidentul că acțiunea nu este timbrată în conformitate cu art. 5 din legea timbrului, adică cu 80 la sută și cum a mai avut loc un termen a cerut ca în conformitate cu art. 57 din legea pentru accelerarea judecăților, să se anuleze acțiunea ca netimbrată, iar reclamantul obiectând că se găsește la primul termen de înfățișare a depus două coale a câte șase sute lei pentru complectarea timbrului acțiunii și a cerut respingerea incidentului; Că Tribunalul găsiind incidentul întemeiat, prin sentința apelată, a anulat acțiunea ca netimbrată.

Având în vedere că reclamantul prin petițiunea sa de apel, și astfel după cum l-a dezvoltat oral a cerut ca să considere acțiunea timbrată în conformitate cu legea, susținând că, prima instanță anulându-i acțiunea ca netimbrată a interpretat greșit dispozițiunile art. 57 din legea pentru accelerarea judecăților, (căci acest articol n'a modificat articolul 42 din legea timbrului, după care timbrul se completează sau depune la primul termen; Ori, la primul termen de judecată 15 Octombrie 1929, susține, că procesul s'a amânat din cauza părții adverse, așa că primul termen de judecată era cel de 14 Ianuarie 1930 când a și depus timbrul complet.

Având în vedere că atât din dispozițiunile art. 57 din legea pentru accelerarea judecăților din 11 Iulie 1929 sub imperiul căruia s'a intentat acțiunea asupra căruia s'a dat sentința apelată; cât și din dispozițiunile art. 42 din legea timbrului, rezultă că cererile introductive de instanță, apelurile și orice alte acte de procedură timbrate, cărora li se vor fi dat curs din eroare, sunt valabile, deci la primul termen de înfățișare partea va justifica plata taxelor de timbru, și că va putea cere un singur termen pentru plata acestor taxe, dar în acest caz ea va fi obligată și la o amendă egală cu îndoitul taxelor, iar neplata taxei și amendei prevăzută mai sus atrage nulitatea actelor.

Că, o atare dispoziție era prevăzută și în legea accelerării judecăților din 1925.

Având în vedere însă, că în speță, după cum s'a arătat mai sus, la primul termen de înfățișare, înaintea primei instanțe în acțiunea intentată de apelant, care a avut loc la 15 Decembrie 1929, aceasta, la acel prim termen, nu s'a conformat dispozițiilor menționatele texte de lege, de a complectă timbrul legal, al acțiunii sale, și când procesul amânându-se la 14 Ianuarie 1930, la acest al doilea termen, în urma incidentului ridicat de procuratorul pârâtei, a complectat timbrul.

Având în vedere că în ce privește obiecțiunea ridicată de apelant, cum că primul termen de înfățișare are a fi considerat cel de 14 Ianuarie 1930 când s'a dat sentința apelată, pe motiv că la 15 Octombrie 1929, procesul s'a amânat după cererea reclamantului, o atare obiecțiune, Curtea o găsește neîntemeiată întrucât legea nu face nici o distincțiune, dacă procesul s'a amânat după cererea uneia din părți, ci prevede categoric prin menționatul articol 57, că partea va jus-

tifica plata taxelor de timbru la primul termen de înfățișare.

Că așa fiind, Tribunalul bine a anulat ca netimbrată acțiunea apelantului și deci apelul devine nefondat și urmează a fi respins ca atare.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată făcută de intimată și asupra căreia Curtea apreciind fixează suma de lei (1000) una mie.

Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul.

(ss) Aurel Lerescu, Chiril Alimănescu, Ștefan Mihăileanu.

Prim Grefier (ss) Ștefănescu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III
Audiența dela 20 Ianuarie 1931
Președenția D-lui AUREL LERESCU consilier
Decizia civilă No. 13

Acțiune cambială. Inscrisul nu este în întregime scris de debitor. Lipsa mențiunii „bun și aprobat”. Respingere, Art. 275 c. com.

Art. 275 c. com. care în mod imperios cu inscristul sub semnătură privată scris de altul decât debitorul sa poarte mențiunea „bun și aprobat” pentru a avea efect cambial, atunci când debitorul nu e comerciant.

Lipsa acestor condițiuni esențiale nu poate fi complectată prin mijloace de probă exterioare titlului.

C u r t e a,

Asupra apelului făcut de Henry Goldenberg în contra sentinței comerciale cu no. 5849 din 1930 a Tribunalului Ilfov s. II-a com., prin care s'a admis acțiunea cambială intentată de Banca de Credit Forestier, Societate anonimă, cu sediul în București, și a obligat pe apelant să plătească numitei bănci suma de lei 150.000 datorată în numerar cu o cambie protestată cu procente legale comerciale dela 30 Aprilie 1930, data scadenței, și până la achitare, plus lei 7.500 cheltueli de judecată.

Având în vedere susținerile părților și actele dela dosar, din care se constată că Banca de Credit Forestier, Societate Anonimă, cu sediul în București, str. Colței no. 27 etaj II, prin petițiunea înreg. la prima instanță sub no. 16939 din 8 Mai 1930, a chemat în judecată pe apelantul Henry Goldenberg, comerciant, domiciliat în București, str. Academiei no. 2, spre a fi obligat să plătească suma de lei 150.000 pe baza unei ciambii scăzute la 30 Aprilie 1930 și protestată pentru neplată, cu procente legale comerciale și cheltueli de judecată. Că, această acțiune, astfel formulată, Tribunalul, în lipsa pârâtului, a admis-o prin sentința apelată în sensul arătat mai sus;

Că, împotriva ei, pârâtul a făcut apelul de față, pe motiv că, cambia pe baza căreia intimata își întemeiază acțiunea, nu poartă mențiunea „bun și aprobat” dânsul nefiind comerciant; că nu este scrisă de mâna sa, ci numai semnată, așa că neavând caracter cambial, acțiunea urmează să fie respinsă.

Considerând că partea care a lipsit la judecarea în prima instanță, poate deduce pe calea apelului excepțiunile ce opune titlului cambial, ce se invoacă contra sa.

Considerând că în privința calității apelantului de comerciant, este între părți autoritate de lucru judecat, deoarece această Curte, prin deciziunea sa comercială 214 din 1930 și Tribunalul Ilfov secția I comercială prin sentința sa 1408 din 1930, au respins pe această considerațiune a lipsei calității de comerciant, cererea de declarare făcută împotriva sa de Banca de Credit Forestier.

Considerând că în fapt nu se contestă că inscristul prezen-

tat de reclamantă nu este înscris în întregime de apelant, ci s'a recunoscut că numai semnătura este a sa.

Considerând că, art. 275 c. com. cere impeiros că înscrisul sub semnătură privată scris de altul decât debitorul, să poarte mențiunea „bun și aprobat” pentru a avea efect cambial atunci când debitorul nu este comerciant.

Considerând că în speță, această condiție după cum s'a arătat, nu este îndeplinită, așa încât înscrisul prezentat de intimată nu poate fi considerat cambie și deci nu poate da loc la o acțiune cambială.

Considerând că obiecțiunea intimății că chiar în acest caz înscrisul păstrează caracterul cambial și acțiunea cambială fiind complectată cu orice alte dovezi spre a proba creanța, este inadmisibilă în drept, de oarece înscrisul care nu întrunește în sine titlul formal ce o cuprinde, toate mențiunile necesare și legale spre a face dovada creanței cambiale și a justifică astfel dispozițiunile legale de ocrotire a cambiei, nu poate fi complectat cu mijleace de probă exterioare titlului, rămânând ca creditorul să invoace pe calea unei acțiuni ordinare, iar nu cambiale înscrisul ce posedă spre a-și dovedi și validă creanța sa, că interogatorul propus de intimată este inadmisibil.

Că deci, apelul este fondat și ca atare cată a fi admis; a se reformă sentința apelată și în consecință a respinge acțiunea intimății, rezervându-i-se dreptul a face acțiune pe calea dreptului comun.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată făcută de apelant și asupra căreia Curtea apreciind fixează suma de lei 1.000 (una mie).

Pentru aceste motive, Curtea admite, etc.

(ss) Aurel Lerescu, Camil Demetrescu, Siliu Rădulescu.

Prim Grefier, Ștefănescu.

TRIBUNALUL JUD. DOROHOI

Audiența dela 2 Octombrie 1930

Președenția D-lui OCTAV PIENESCU, Președinte,
Sentița civilă nr. 307

Vânzare. Pact de răscumpărare. Drepturile vânzătorului și drepturile cumpărătorului în materie de vânzare cu pact de răscumpărare. Cine poate exercita pactul de răscumpărare și pe ce cale ?

1. *In o vânzare cu pact de răscumpărare nu se poate ca proprietar absolut asupra bunului să fie atât vânzătorul, cât și cumpărătorul.*

In vânzarea cu pact de răscumpărare, vânzătorul are un drept incomplet, un drept ad rem, pe când cumpărătorul e ael îmbrăcat cu toate atributele proprietății, având un drept in rem, drept supus condiției rezolutorii a exercitării pactului de răscumpărare.

2. *Pactul de răscumpărare poate fi exercitat atât de vânzător cât și de creditorii săi, conform art. 974 c. civ., căci e un drept pecuniar.*

3. *Exercitarea pactului de răscumpărare nu se poate face de cât pe cale principală, nu și pe cale de contestație, care e o cale extraordinară, ce implică celebritate.*

4. *Pentru exercitarea pactului de răscumpărare nu e suficientă o simplă ofertă reală la bara justiției, ci trebuie o ofertă reală făcută conform art. 1114 și urm. c. civ. și 604, 605 pr. civ.*

5. *Exercitarea pactului de răscumpărare nu este perfectă de cât prin plata tuturor sumelor indicate de art. 1377 c. civ., adică prețul vânzării, speșele contractului și valoarea cheltuelilor de întreținere, până la concurența plus-valutei căpătate de imobil.*

6. *In principiu, contestația la executare e o cale extraordinară de atac, admisibilă numai atunci când poate duce la o soluțiune grabnică. Așa fiind, în ipoteza când chestiunile deduse pe cale de contestație nu pot fi soluționate grabnic, acele chestiuni trebuie să facă obiectul unei acțiuni principale. De aceea exercitarea pactului de răscumpărare nu se poate face pe cale de contestație, ci pe cale de acțiune principală.*

Tribunalul deliberând,

Asupra contestației introduse de către Agache I. Petreanu, contra urmăririi începute de către Altăr Rozen și prin care se tunde a se scoate în vânzare silită imobilul situat în Herța, str. Sf. Ilie, nr. 4;

Având în vedere susținerile și concluziunile părților, precum și actele din dosar, din care se constată, în fapt, următoarele:

Soții Iuliana și I. Patraș neachitând o datorie lui Altăr Rozen, sunt acționați în judecată și se capătă în contra lor un titlu definitiv și executoriu pentru suma de 48.000 lei capital și procente datorate.

Ulterior, cum Altăr Rozen știa că soții, debitori au un imobil în Herța, în str. Sf. Ilie, nr. 4, solicită tribunalului, pentru îndestularea lui, facerea unui comandament asupra acestui imobil și care comunicându-se debitorilor la 21 Februarie 1930, prin jurnalul nr. 3522 din 26 Martie 1930, se dispune scoaterea în vânzare.

În contra acestei urmăriri se face însă prin petiția înregistrată la nr. 15267, din 30 Aprilie 1930, contestație de către Agache I. Petreanu, care face obiectul discuțiunii de astăzi.

Având în vedere că, în sprijinul contestației, se invocă următoarele motive:

Imobilul ce se urmărește este proprietatea contestatorului încă dela data de 1 Noembrie 1928, fiindu-i vândut de către Iuliana Patraș prin actul autentificat de tribunalul Dorohoi sub nr. 5044, deci cu mult anterior începerii urmăririi;

Că, în mod eronat, s'a dispus scoaterea în vânzare, deoarece dela data emiterii comandamentului au trecut mai mult de șase luni și deci este perimat; că la acestea însă intimatul obiectează următoarele:

Intrucât și contestațiile sunt guvernate de principiile legii accelerării, desigur că nu pot face obiectul unei discuțiuni utile decât motivele invocate prin petițiunea introductivă de contestație, cu atât mai mult cu cât art. 526 p. civ. prevede motivarea inițială sub sancțiune de nulitate;

Ori motivul privitor la perimarea comandamentului nu a fost invocat prin petițiunea introductivă și deci nu mai poate fi opus astăzi oral; că, în tot cazul, contestatorul, ca terță persoană, nici nu are calitatea să-l opună;

Că, întru cât imobilul ce se urmărește este proprietatea ambilor soți, Iuliana și Ion Patraș, desigur că o opunere serioasă la urmărire pe baza actului invocat trebuie să fie condiționată de facerea dovezii din partea contestatorului că într'adevăr numai Iuliana Patraș eră proprietară și deci a fost în măsură să-i vândă bunul dovadă ce însă nu s'a făcut;

Că, în tot cazul, vânzarea imobilului fiind cu pact de răscumpărare, urmează că până la expirarea termenului convențional fixat pentru exercitarea pactului, proprietatea imobilului coexistând atât asupra vânzătoarei, cât și asupra contestatorului, urmează, implicit, că imobilul se poate vinde în acest interval benevol și, deci, și silit;

Și pentru a nu mai fi nici o discuțiune, oferă, chiar în această instanță, suma de 9000 lei ce reprezintă prețul vânzării și speșele și astfel exercitând pactul în numele debitoarei sale, implicit bunul revine în patrimoniul ei și deci poate fi urmărit;

Că la aceasta, însă, contestatorul obiectează, în primul loc că dacă intimatul pretinde că imobilul a fost proprietatea

nu numai a Iulianei Patraș, ci și a sofului său, dânsul trebuia să facă această dovadă, pe care însă nu a făcut-o;

Că deși, principal, creditorul poate, în numele debitorului, exercita pactul de răscumpărare, totuș aceasta nu se poate face pe această cale sumară a contestației și așa la bara justiției, ci numai pe cale principală, pe calea unei oferte reale și, în tot cazul, restituind pe lângă prețul și speșele contractului și speșele reparațiilor utile făcute imobilului până la suma adaosului de valoare produsă prin ele, așa cum expres cere art. 1577 c. civ. și care se ridică, în specie, la o sumă cu mult superioară celei oferite;

Considerând că, potrivit art. 525 p. civ., opozițiile ce se fac în contra unei urmăriri de nemîșcătoare sau din partea datornicului, ori a creditorilor săi, sau din partea celor de al treilea care intervin, fie pentru a se anula urmărirea, fie pentru păstrarea unui drept de proprietate sau oricărui alt drept asupra nemîșcătoarelor urmărite, se vor face prin cerere în scris către tribunalul ce face urmărirea cu cel puțin 20 zile înainte de termenul fixat pentru adjudecare, trebuind să fie motivate și însoțite de toate probele, sub sancțiune de nulitate, conform art. 526 pr. civ., și în tot cazul, soluționate potrivit art. 529 pr. civ. înainte de ziua de adjudecare;

Că unor asemenea contestații aplicându-li-se și dispozițiile legii de accelerare care prevede obligativitatea motivării prin însăși petițiunea introductivă, desigur că în ipoteza când contestatorul nu solicită un termen pentru completarea motivării, nu va putea discuta decât motivele pe care inițial le-a invocat;

Ori, în specie, motivul invocat pe contestator cum că comandamentul este perimat, pe lângă că este nefundat în fapt, deoarece între timp a intervenit un proces-verbal de facerea situației imobilului și care a întrerupt perimarea, dar nici n'a fost invocat prin petițiunea introductivă și deci potrivit principiilor enunțate nu mai poate fi invocat astăzi, urmând deci să fie înlăturat din discuțiune;

Că, de asemenea, și opunerea intimatului cum că contestatorul era cel obligat să facă dovadă cum că imobilul era proprietatea numai a Iulianei Patraș, apare nefundat, deoarece din moment ce contestatorul prezintă un act din care se constată că proprietatea imobilului era numai a Iulianei Patraș și luînd în considerare și împrejurarea că într'o contestație creditorul urmăritor este reclamant, urmează, implicit, că dânsul are obligațiunea să dovedească că imobilul pe care-l urmărește aparține într'adevăr ambilor debitori, adică și lui Ion Patraș;

În cece privește ultimul motiv invocat că imobilul este proprietatea contestatorului în baza actului de vindere cumpărare prezentat;

Considerând că într'adevăr deși doctrina și jurisprudența sunt împărțite asupra caracterizării drepturilor pe care le au respectiv vânzătorul și cumpărătorul într'o vânzare cu pact de răscumpărare asupra bunului vîndut, totuș o mare majoritate din autori și jurisprudențe impresionați de imposibilitatea coexistenței unui drept de proprietate absolută asupra aceluiaș bun atât din partea vânzătorului, cât și a cumpărătorului, au ajuns la concluzia că într'o asemenea vânzare și în intervalul de timp fixat fie prin convenție, fie de lege pentru exercitarea pactului de răscumpărare, vânzătorul nu ar avea decât un drept incomplet de proprietate, adică numai un drept *ad rem*, cumpărătorul fiind acel îmbrăcat cu toate atributele proprietății, deci *in rem*, bine înțeles sub condițiunea rezolutorie a exercitării pactului din partea vânzătorului sau a creditorilor săi, fiind vorba de un drept pecuniar și deci susceptibil de a fi exercitat de către ei potrivit art. 974 c. civ.;

Că, așa fiind, desigur că, în specie, imobilul fiind vîndut cu pact de răscumpărare contestatorului, până la exercitarea pactului, este el proprietar al bunului și deci trebuie să fie scos de sub urmărire;

Că totuși întru cât însă creditorul pentru a înlătura orice discuțiune, își manifestă și voința de a exercita acest pact de răscumpărare în numele vânzătoarei, debitoarea sa, oferind la bara justiției contestatorului suma de 9000 lei ce reprezintă prețul vânzării și speșele contractului, rămâne de văzut dacă exercitarea pactului se poate face pe această cale sumară a contestației în modul în care a fost făcută și dacă pentru ca imobilul să revină în proprietatea vânzătorului este suficient numai să se manifeste voința de a exercita pactul, sau este necesar să se restituie în termen și toate sumele prevăzute de art. 1577 c. civ.;

Considerând că, în principiu, contestația la executare fiind o cale extraordinară de atac pusă la îndemîna celor lezați prin o executare, presupune că opunerile făcute vor căpăta o soluțiune rapidă și care desigur că nu mai poate fi posibilă în ipoteza când s'ar angaja discuțiuni din acelea ce prin natura lor ar impune tergiversarea;

Că acesta este adevărul, ne-o indică, mai ales în materie de urmărire imobiliară, art. 526, 529 și 530 p. civ., care prevăd obligativitatea de motivare și depunere de acte concomitent cu introducerea contestației sub sancțiunea de nulitate, spre deosebire de alte materii, soluționate înainte de termenul fixat pentru adjudecare a tuturor contestațiilor, cât și obligațiunea pentru tribunal, în ipoteza când prin contestație se revendică bunul urmărit, de a se aprecia numai seriozitatea cererii, fondul urmînd a se soluționa pe cale principală, etc., deci indicii care arată vădit voința legiuitorului de a rezervă această cale numai unor discuțiuni care, prin natura lor, pot căpăta o soluțiune grabnică;

Ori exercitarea unui pact de răscumpărare cu corelativul de opunere din partea cumpărătorului de a contesta cantumul sumelor depuse și implicit deci necesitatea administrării de dovezi pro și contra de natură a evidenția care este suma ce realmente trebuie plătită, de sigur că apare, potrivit principiilor enunțate, incompatibilă cu natura contestației, trebuind deci să se facă pe cale principală;

Că dacă totuși ipoteze s'ar putea susține că exercitarea unui asemenea pact de răscumpărare s'ar putea face chiar pe această cale, însă, în specie, fiind vorba de plata unei sume de bani pe care cumpărătorul refuză să o primească, urma ca intimatul pentru a se elibera și deci ca plata să-și producă efectele vizate, adică readucerea bunului în patrimoniul debitorilor săi cu posibilitate în urmă de urmărire, să facă ofertă reală în condițiile și forma prevăzută de art. 1114 și urm. c. civ. și 604 și 605 pr. civ., forme și condițiuni ce nu pot fi suplinite prin o simplă ofertă la bara justiției;

Că dacă totuși, alături cu majoritatea doctrinei și jurisprudenței, s'ar putea spune că chiar o asemenea ofertă la bara justiției este valabilă și deci susceptibilă de a produce eliberațiune pentru cel ce o face, rămâne de văzut dacă o simplă manifestare de voință urmată chiar de plata prețului vânzării și speșele contractului, însă fără plata sumelor ce ar reprezenta cheltuelile făcute cu întreținerea și eventual plus valuta ce imobilul a căpătat-o, sunt suficiente pentru ca proprietatea bunului să revină la vânzător;

Că, cu toată controversa ce există chiar și asupra modului în care urmează să se exerciteze pactul de răscumpărare, totuși, o mare parte din doctrină și mai ales jurisprudență a ajuns la concluzia că exercitarea pactului nu este perfectă și deci proprietatea bunului nu revine la vânzător decât numai în ipoteza când în termenul convențional sau cel fixat de lege vânzătorul, pe lângă manifestarea voinței de a-l exercita, mai plătește și toate sumele indicate de art. 1577 c. civ., adică prețul vânzării, speșele contractului și valoarea cheltuelilor cu întreținerea, până la concurența plus-valutei căpătate de imobil prin ele;

Că pentru adoptarea acestui din urmă sistem, care este de altfel constant al Casei franceze (Daloz P., 1873, I, p.

185. Pandecte Fr., 1905, p. I, pag. 337), iar acum în urmă și al Înaltei Curți de Casație Române (Decizia Cas. I, 2486 din 927) s'au invocat atât rațiuni de text, cât și rațiuni de înalt ordin social privitoare la libera și lesnicioasa circulație a bunurilor;

Că, într'adevăr, art. 1572 c. civ. precizează că facultatea de răscumpărare este un pact prin care vânzătorul își rezervă dreptul de a lua înapoi bunul vândut, restituind prețul principal și plătind cele de mai jos legiuite în art. 1577 cod. civ.; deci după însăși definiția textului, exercitarea pactului și cu el trecerea proprietății bunului dela cumpărător la vânzător, este condiționată de rambursarea tuturor sumelor indicate de text;

Că, de altfel, această interpretare are și avantajul că nu lasă să planeze nici o incertitudine asupra drepturilor ce cumpărătorul le mai are asupra imobilului după manifestarea voinței din partea vânzătorului de a-și exercita pactul și care incertitudine apare vădită în sistemul opus, care se mulțumește numai cu o simplă manifestare de voință din partea vânzătorului, deoarece, ulterior manifestării de voință, vânzătorul poate să devină insolubil și deci în imposibilitate de a plăti sumele de care este condiționată recăpătarea și a posesiunii bunului care, altfel, deși precară, totuși va continua să rămână mai departe asupra cumpărătorului și cu aceasta, implicit, să constituie un vădit obstacol unei lesnicioase circulații a bunului;

Că aceste inconveniente apar și mai evidente în specie, unde fiind vorba de o vânzare silită, este tot interesul ca siguranța bunului ce se vinde să fie de așa natură încât să atragă cât mai mulți concurenți și astfel să se capete un preț ce să corespundă realei sale valori, ceea ce, desigur, că nu se va mai întâmpla în ipoteza când se va vedea că nu se poate vinde decât nuda proprietate, posesiunea rămânând mai departe la cumpărător până la îndestularea sa cu toate sumele indicate de art. 1577 c. civ., ba chiar putându-se întâmpla ca adjudecatorul să nu rămână decât cu dreptul de a cere restituirea prețului oferit, în ipoteza când, între timp, cel ce s'a oferit să exercite pactul de răscumpărare a devenit insolubil și deci în imposibilitate de a plăti sumele necesare pentru căpătarea și a posesiunii bunului;

Că întrucât deci proprietatea bunului nu revine la vânzător decât sub rezerva plății tuturor sumelor indicate de art. 1577 c. civ. și întrucât, în specie, creditorul nu a oferit nici plătit toate sumele specificate mai sus, urmează că bunul continuă să rămână proprietatea contestatorului și deci urmează să fie scos de sub urmărire;

Că așa fiind, tribunalul găsinde întemeiată contestația;

Pentru aceste considerente redactate de d-l președinte Octav Pienescu, Tribunalul admite contestația...

Cu apel.

(ss) Octav Pienescu, Traian Botezatu.

TRIBUNALUL JUD. DORHOI

Audiența dela 9 Mai 1931

Președinția D-lui TRAIAN BOTEZATU Jude-Președ.
Sentința Civilă No. 150

Ordonanță prezidențială. Art. 66 bis pr. civ. Execuția provizorie. Când și pe ce cale se acordă ?

Nu se poate da execuție provizorie unei hotărâri pe cale de ordonanță prezidențială în referire. Aceasta nu se poate face de cât pe calea apelului.

Tribunalul,

La 18 Aprilie 1931 reclamantul Iacob Engler, în vedere că i s'a admis cererea de sechestrul judiciar..., dar nu i s'a încuviințat prin ea și execuția provizorie, de oarece dânsul a omis să facă această cerere la timp. ;

Considerând că, pe de altă parte, în materie de execuție provizorie sunt texte speciale în procedura civilă, art. 129, 130, 131, și 338, în conformitatea cărora pentru cazurile anumit specificate, execuția provizorie se poate admite de judecători în prima instanță, și dacă ea n'a fost cerută sau n'a fost încuviințată la prima instanță, poate fi cerută și admisă de instanța de apel înainte de judecata apelului;

Având în vedere că în ce privește primul motiv de apel, incompetența prezidentului tribunalului de a soluționa pe cale de referire cererea reclamantului Iacob Engler, din lucrările dela dosar se constată, într'adevăr că acțiunea acestuia pentru înființarea sechestrului judiciar... s'a judecat de tribunalul Dorhoi și a fost admisă prin sentința nr. 132 din 8 Aprilie 1931, pronunțată cu drept de apel;

Că, prin urmare, la acea data, tribunalul fiind desesizat de afacerea sechestrului judiciar, orice cerere, chiar accesorie, referitoare la acel proces, nu mai putea fi soluționată de acest tribunal, deci, implicit, nici prezidentul tribunalului, din complectul căruia face parte, nu mai avea căderea de a încuviința măsura instalării acelu sechestrul;

Că, de altfel, măsura luată nefiind nici de o grabnică soluție în spiritul dispozițiilor art. 66 bis pr. civ. și neavând nici caracterul vremelnic impus de acest text, căci date fiind împrejurările în care sunt angajate procesele de fond între părți, ele putând avea o durată îndelungată până la definitivă lor soluționare, măsura luată prin ordonanța prezidențială în referire apare mai mult cu un caracter permanent și deci incompatibilă cu măsurile vremelnice ce se pot lua pe această cale sumară a procedurii referire;

Că, prin urmare, din aceste puncte de vedere, apelul părâtului se găsește întemeiat și urmează a fi admis;

Că, pe de altă parte, potrivit dispozițiilor speciale din art. 130 și 138 pr. civ., dacă execuția provizorie admisibilă după art. 129 pr. civ. n'a fost cerută sau încuviințată de judecătorii dela prima instanță, această măsură nu poate fi cerută și obținută de cât în instanța de apel, înainte de judecata apelului;

Că de oarece, în specie, din copia sentinței tribunalului nr. 132 din 8 Aprilie 1931, aflată la dosar, se constată că partea reclamantă, Iacob Engler, cu ocazia procesului de înființare a sechestrului judiciar n'a solicitat tribunalului și execuția provizorie, nu s'a discutat și nici nu s'a încuviințat această măsură, ea nu mai putea fi cerută și admisă de cât de instanța de apel, iar nu de tribunal ca primă instanță, din moment ce tribunalul, prin sus zisa sentință, s'a desesizat de această afacere dela data de 8 Aprilie 1931;

Că, deci, implicit, nici prezidentul tribunalului, la data de 18 Aprilie 1931, nu mai avea căderea de a încuviința o asemenea măsură pe calea sumară a procedurii de referire din art. 66 bis pr. civ. și, prin urmare, și din acest punct de vedere, apelul părâtului se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, Trib. admite apelul... respinge cererea de referire făcută de Iacob Engler...

Cu recurs.

Traian Botezatu, I. I. Gavrielescu.

A apărut: „TENDENZE ROMENE VERSO IL DIRITTO ITALIANO“ de Andrei Rădulescu, Profesor Universitar, Membru al Academiei Române și Consilier la Înalta Curte de Casație.